

A Szentszék is nyugtalanítja a Trump elleni merénylet'

A Szentszék aggodalmának adott hangot a merényletkísérlet miatt, amit Donald Trump volt amerikai elnök, republikánus elnökjelölt ellen követte el egy választási nagygyűlésen 2024. július 13-án a Pennsylvania állambeli Butlerben. A támadásban egy résztvevő meghalt, két másik pedig súlyosan megsebesült. Donald Trump szerencsésen megmenekült, a golyó csak a fülét súrolta, így saját lábán hagyta el a helyszínt. Kórházba szállították, majd röviddel azután New Jersey-be vitték. A húszéves bérgyilkos-támadót a titkosszolgálati ügynökök a tette után azonnal lelőtték. A támadás óta a volt amerikai elnök jól van, és azóta a republikánusok Wisconsin államban, Milwaukee-ban tartott nemzeti kongresszusán hivatalosan is megnevezte alelnökét, James David Vance-t.

A merényletkísérlet nyugtalanítja a Szentszék is. Július 14-én újságírói kérdésekre válaszolva a vatikáni sajtóközpont így reagált a történetekre: „A Szentszék aggodalmát fejezi ki a tegnapi éjjeli történet erőszak miatt, amely megsebzti a személyeket és a demokráciát, szenvedést és halált okozva. A Szentszék együtt imádkozik az Egyesült Államok püspökeivel Amerikáért, az áldozatokért és a békéért az országban, hogy soha ne kerekedjenek felül az erőszakos emberek indokai.”

Az USA egyháza is hallatta hangját. „Püspöktestvéreimmel együtt elítéljük a politikai erőszakot, és felajánljuk imáinkat Trump elnökért és mindazokért, akiket megöltek vagy megsebesítettek” – írta nyilatkozatában Timothy P. Broglio érsek, az Egyesült Államok Katolikus Püspöki Konferenciájának elnöke és az amerikai hadsereg tábori lelkésze. A főpásztor már júniusban hasonlóképpen nyilatkozott a feszült helyzettel kapcsolatban: „Amerika sokkal többre képes. Nem létezhet semmilyen indok arra, hogy erőszakhoz folyamodjunk politikai kérdések megoldására.” Az ellentétet „erőszak nélkül és hatékony módon kell feloldani: párbeszéddel, szavazással, békés tiltakozással”. Az erőszak végül „ártatlan áldozatokat” követel, alázza „a rendet és a jogállamot” – figyelmeztetett az amerikai érsek.

Timothy Broglio a vatikáni médiának adott legutóbbi interjújában szörnyű „cselekvésre való felhívásnak” nevezte a Donald Trump volt amerikai elnök meggyilkolására tett kísérletet. Hangsúlyozta, hogy az amerikaiaknak tiszteletteljesen kell kifejezniük egyet nem értésüket egymásnak, mindig az egymás emberi méltóságára iránti tiszteletből kiindulva. „Egy dolog, amit mindannyian megtehetünk, az, hogy emlékezünk az emberi személy méltóságára és előmozdítjuk azt, valamint hogy állandóan észben tartjuk azt a tényt, hogy ha valaki nem ért egyet velem, akkor is Isten képére és hasonlatosságára van teremtve” – fogalmazott. A választási nagygyűlésen történt támadást „borzalmasnak” nevezte, amely „egy demokratikusnak vélt társadalomban megtörtént”, majd a hit és a vigasztalás szavait tolmácsolta.

„A meggyilkolt férfi családjának együttérzemet és részvételmet fejezem ki, valamint biztosítom őket arról, hogy imádkozom lelke örök nyugalmáért. És azokért is, akik megsebesültek, beleértve Trump volt elnököt is, vigasztaló üzenetet küldök, és saját, illetve az Egyesült Államok összes hívének imáiról biztosítom. Ez a tragikus esemény valóban cselekvésre szólít fel mindannyiunkat, hogy mérsékeljük beszédünket, haladjunk előre a béke és a megbékélés útjain” – zárta az interjút Timothy Broglio érsek.

(Vatican News)

„Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket”
(Forrás: Pixabay)

Szent-Györgyi Albert Ima a gyermekekért

Uram, mentsd meg gyermekeinket.
Mentsd meg értelmüket, hogy
romlottságunk ne rontsa meg őket.

Mentsd meg életüket, hogy a fegyverek,
melyeket mások ellen kovácsolunk,
ne őket pusztíthassák,

hogy jobbak lehessenek szüleiknél,
hogy építhessék önnön világukat,
a szépség, tisztesség, összhang, jóakarát
és méltányosság világát,
melyet a béke és a szeretet kormányoz.
Mindörökké. Ámen.

„Gyermekeket vittek hozzá”

Írta: Dr. Papp Tibor

A tanév kezdetén lelkünkben mindenképpen és remélhetőleg konkrétan is Isten elé visszük gyermekeinket, áldását kérjük rájuk, hogy erőt és kitartást kapjanak, hogy az igazán fontos dolgokra fordítsák figyelmüket és drága idejüket. A szinoptikus evangéliumokban egy egészen hasonló történetet olvashatunk, amikor gyermekeket visznek Krisztus elé, hogy megáldja őket, s bár a tanítványok nem akarják őket odaengedni, Jézus kifejezetten kiáll a szülők szándéka mellett, sőt az Isten országa befogadásának feltételeként állítja be a gyermekek tiszta lelkületét.

A szülőkről tehát azt olvassuk, hogy Jézushoz hozták a gyerekeiket. Milyen jól tették! Nagyon jellemző a mai világra, hogy mindenhova viszik ma a gyermekeket, és olyan kevesen viszik Krisztus Urunkhoz. A gyerekeket szokás szerint elvitték egy rabbihoz, hogy az mondjon valami kedveset nekik, áldja meg őket. Ezt olvassuk itt is: „Kisgyermekeket is vittek hozzá, hogy megérintse őket.” Ezek a szülők Jézushoz viszik gyermeküket, tőle remélnék valami jót. Érdemes egy kicsit gondolkoznunk azon, hova visszük mi a gyermekeinket, és ne csak a tulajdon gyermekeinkre gondoljunk, hanem mindazokra, akikért Isten felelőssé tette, akikkel foglalkozunk akár hivatásunkból fakadóan is. Vagy akár akikre hatással vagyunk, mert a környezetünkben, ha nem is beszélgetünk a gyerekekkel, mégis hat a jelenlétünk, jellemünk vagy jellemtelenségünk. Kisugárzik, és áldássá lesz a számukra, vagy mérgezi őket. Fontos tudatosítanunk, hogy a gyerekekre hat a viselkedésünk, a gondolkodásunk. Az evangélium szerint a szülők Jézushoz vitték gyerekeiket – így kell nekünk is Jézushoz vinnünk

a gyermekeinket. Különösen most érdemes ezt végiggondolni, amikor egy új tanév, egy új munka kezdetén vagyunk.

Vannak olyan szülők, akik úgy gondolják, hogy gyermekük minden problémáját meg tudják oldani, mintha nem lenne nekik fontos Jézus elé vinni őket. Pedig ha őszinték vagyunk, be kell vallanunk, hogy rendkívül sokszor vagyunk tanácsalanosok, hiszen minden gyermek egyéniség, mindenki a szerető Isten képére, hasonlóságára van teremtve, és így újra és újra előállnak olyan helyzetek, amelyekkel soha azelőtt nem kellett számolni. Ahány gyermek annyiféle kamasz, annyiféle szerelmes, annyiféle nehezen tanulható tantárgy. Sok helyről kaphatunk ma már segítséget, de aki imádságában viszi Jézus elé gyermekét, az egészen biztos, hogy a legjobb helyre viszi őt, és egészen biztos, hogy megnyugtató segítséget kap.

Mert a kéro imádságról szóló keresztény tanítás egyik legfontosabb alappillére az, hogy Isten nem közvetlenül avatkozik be az emberi világ menetébe, hanem az imádkozó ember belső világa által. Az imádkozó ember új gondolkodásmódjából új cselekvés fog származni. Minden kéro ima legfőbb kérése maga Isten, vagyis az, hogy bármi is érjen minket, Isten mindig legyen mellettünk. Gyermekeinkért így imádkozni nagyon megerősítő lehet: bármi is történjen velük, még ha nem is pontosan úgy teljesülnek más kéréseik, ahogy szeretnék – a velünk létét nekünk ajándékozza Krisztusban, amit őriznek a szentségek, az Egyház.

Nagyon fontos tanítás rejlik abban is, hogy az evangéliumban szereplő szülők vitték Krisztus elé gyermekeiket. Vitték, és nem küldték.

(folytatás a 2. oldalon)

„Imádkozzunk, hogy Európa a hit, a remény és a szeretet új tavaszát élje át”

Az Európai Unió soros magyar elnökségének megnyitása alkalmából
Európáért mutattak be szentmisét Brüsszelben

Magyarország 2024. július 1-jén fél évre átvette Belgiumtól az Európai Unió Tanácsának soros elnökségét. Ennek megnyitása alkalmából Európáért mutattak be szentmisét Brüsszelben a belvárosi Szent Mihály és Szent Gudula-székesegyházban. Az ünnepi szertartást Luc Terlinden mechelen-brüsszeli érsek, Belgium primása, Noël Treanor ír érsek, az Európai Unió Tanácsához delegált apostoli nuncius, Manuel Barrios Prieto, az Európai Unió Püspöki Konferenciájának Bizottsága (COMECE) főtákará, Mohos Gábor, a külföldi magyar katolikusok lelkipásztori ellátásával megbízott püspök, Benoît Lobet, a székesegyház plébánosa, Havas István brüsszeli és Lukács József kölni magyar plébános celebrálta magyar, angol, francia és holland nyelven. Jelen volt mások mellett Sulyok Tamás, Magyarország köztársasági elnöke is. A szentmisét állófogadás követte a Liszt Intézetben.

A liturgikus naptárban július 1-je köznapi, a brüsszeli Szent Mihály és Gudula székesegyház mégis egy különleges, ünnepi szentmisére készült: az oltár virágai piros, fehér és zöld színekbe öltöztek. Az Európai Unió Püspöki Konferenciájának Bizottsága (Commissio Episcopatum Communitatis Europensis, COMECE) és a Brüsszeli Katolikus Magyar Lelkészség szervezésében

Európáért imádkoztunk az Európai Unió Tanácsának félévén át tartó magyar elnökségének első napján.

Aki időben érkezett, az a szentmise előtt magyar zeneszerzők műveiből hallhatott egy rövid koncertet: Áchim Erzsébet orgonaművész Kodály Zoltán orgonára írt Csendes miséjének egyes tételait adta elő a 4300 sípos, 63 regiszteres monumentális orgonán, majd Dohnányi Ernő Serenade-ja csendült fel vonóstríon.

A szentmise kezdőéneke példaként állította elénk magyar szentjeinket, majd Luc Terlinden, Belgium primása és Brüsszel érseke köszöntötte a jelenlévő egyházi és világi méltóságokat, valamint a székesegyházat teljesen betöltő hívek sokaságát. Ezt követően – a bűnbánati liturgia előtt – a főpásztor fiatalos lazassággal megemelte

az előtte álló olvasópultot és mikrofont és a jobbján álló Mohos Gábor püspök úr elé tette, hogy folytassa magyarul a szentmisét.

Mohos Gábor angol nyelvű szentbeszédében hangsúlyozta: az európaiak keresztény hitet vettek fel, és olyan eszméket követtek, amelyek ma is hatással vannak az emberekre Európában és más kontinenseken is. A püspök Szent Benedek, Assisi Szent Ferenc és Lisieux-i Szent Teréz közbenjárását kérte, hogy Európa megőrizhesse gyökereit, és ne

veszítse el azt az örökséget, amelyet az előtünk járó nemzedékek e hit által rá hagytak. Reményét fejezte ki, hogy „a hívők alkotó közösségei, a Szentlélek ajándékait szem előtt tartva, szeretetben élve megújíthatják az egész európai társadalmat”.

Mohos Gábor kiemelte, hogy a hívőknek imádkozniuk kell a béke ajándékáért, „amely Jézus Krisztus megváltó szeretete által újra elérhetővé vált számunkra”.

(folytatás a 2. oldalon)

„Gyermekeket vittek hozzá”

(folytatás az 1. oldalról)

Együtt mentek az úton, együtt élték meg ennek a fontosságát és nem abban a kettősségekben voltak, hogy bár nagyon lényeges közel lenni Istenhez, de nekem erre nincs időm. A gyermekek kimondatlanul vagy tudat alatt, de megküzdnek ezzel a következetlenséggel. Együtt megállni a Gondviselő, a Mindenható előtt és kérni jelenlétét a mindennapokban – ez nemcsak a tanév kezdetén, hanem a család egész életére szóló felhívás és lehetőség!

Miért vitték ezek a szülők Jézushoz gyermekeiket? Az evangéliumban ez áll: hogy megérintse őket. A zsidó hagyományoknak megfelelően, mint egy rabbi, tegye rájuk a kezét, és mondjon egy olyan jókívánást,

ami imádságként Istenhez száll, és lehet várni, hogy Isten meghallgatja azt, és ennek eredményeként ad a gyermeknek valami jót. Ez volt az áldás. Maga az áldás szó betű szerinti lefordítása azt jelenti: jót mondani.

Vigyünk gyermekeinket Krisztus elé, hogy megérintse őket, hogy Ő érintse meg őket! Ne a lefelé húzó környezetük, ne a teljesen más világnézetet közvetítő média, vagy a vadabbnál vadabb játékok mérge, hanem Krisztus érintse meg őket. Hogyan tudjuk őket Krisztus elé vinni? Leginkább úgy, hogy komolyan vesszük az értük való imádkozást. Isten nem azt várja tőlünk, hogy tökéletes szülők, hanem azt, hogy imádkozó szülők legyünk. De nagyon konkrétan élhetjük meg ezt a mozzanatot, ha együtt imádkozunk a szentmisén, ha együtt részesülünk a szentgyónás és a szentáldozás mindig megerősítő kegyelmében, ha együtt veszünk részt egy zárandoklaton vagy lelkinapon és

így tovább, szülői kreativitásunk terjedjen ki erre is! Ne hagyjuk el az otthoni imát sem, az evangélium tanításáról merjünk kérdezni és beszélni a családi körben – az így ábszult, megerősített hitelmény egy életen keresztül lehet gyermekeink támasza, majd akkor is, amikor mi már nem lehetünk mellettük.

Azt is át lehet ilyenkor gondolni, hogy megadjuk-e a családban és a környezetünkben mindenkinek azt, amire neki éppen szüksége van. A kicsinek azt, hogy az ölemből bújhasson, a nagyoknak, hogy megbeszéljünk minden nagy problémát, a másoknak, hogy végighallgatom a mondandóját. Mindennap tudatosan kell tennünk azért, hogy mindenki az életkorának, lelki szükségleteinek megfelelően megkapja, amire szüksége van – hogy elégedett, boldog ember lehessen és így ne másol keresse a boldogságot.

A tanév kezdetén egy újabb lehetőséget kaptunk, hogy átgondoljuk, mi az igazán fon-

tos az életünkben és ezeknek az értékeknek rendeljünk alá mindent. Tegyük rendet magunkban és közöttünk, vigyük gyermekeinket Krisztus elé, hogy Istennek tetszően és az igazi, tőle származó boldogságot megélve segítsük őket, hogy egyre okosabbak és bölcsőbbek legyenek s egyre többet tudjunk tenni együtt Isten nagyobb dicsőségére.

Imádság tanévkezdésre

Istenünk, Mennyei Atyánk, áldd meg gyermekeidet, akik megkezdtek az új tanévet. Többen most mentek először iskolába. Add, hogy egészségesen növekedjenek, ki-ki adottságának mértékében. Növelj bennük a kedvességet és a jószágot, hogy egymással szeretetben éljenek és családjaik Veled együtt örömeiket leljék bennük, Krisztus a mi Urunk által. Amen.

Ezüstmiséjét ünnepelte Budapesten Mohos Gábor püspök

Megtelt a Szent István-bazilika 2024. június 16-án, Mohos Gábor püspök ezüstmiséjén ünneplő hívekkel, családtagokkal, barátokkal, ismerősökkel. Erdő Péter bíboros homíliájában a következőképpen méltatta Mohos Gábor püspököt:

1973. szeptember 11-én született Budapesten. Katolikus nevelését szüleinek és olyan papi egyéniségeknek is köszönhetette, mint a Pannonhalmán tanító bencés atyák, vagy György Attila sashalmi plébános úr, aki a maga idejében kiváló katekéta és tankönyvszerző volt. Esztergomban szentelték pappá huszonöt évvel ezelőtt, 1999. június 19-én. Közben már kispapként Rómában tanult, a Római Egyházmegye nagyszemináriumban készült hivatására. A Pápai Gergely Egyetem kurzusait látogatta. Szentelése után egy évig Szentendrén volt káplán, majd a Pápai Magyar Intézet ösztöndíjasaként ismét Rómában tanult, ekkor szerzett licenciátusi fokozatot erkölcsoteológiából.

Lelki és teológiai kérdésekben sohasem csupán az egyes esetekkel foglalkozott. Érdéklődése a mélyebb összefüggések felé fordult. Ezért tanulmányozta a bűn struktúráinak kérdését. Ez olyan téma volt, amely a 2000-es évek elején a Tanítóhivatal megnyilatkozásaiban is megjelent. Azt csak szélsőséges irányzatok vallották, hogy maga a bűn struktúráis társadalmi valóság és hogy éppen ezért a forradalommal a közösség megigazulása is elérhető.

Hazatérése után Gábor atya ismét káplán lett a Rózsák terén. Onnan került érseki

titkárnak 2003-ban a főegyházmegyei hivatalba. Itt nagy intelligenciával és lelkiismeretesen látta el szolgálatát. Amikor 2008-ban a Szentatya a püspöki konferencia akkori titkárát, Német László verbita atyát – aki jelenleg belgrádi érsek – püspökké nevezte ki, hirtelen felmerült a probléma, hogy ki legyen a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia új titkára. Ekkor a püspökké frissen kinevezett előd habozás nélkül Mohos Gábort ajánlotta. Jómagam meglepődtem ezen. Egyrészt azért, mert eszembe jutott, hogy nehéz lesz őt pótolni a főegyházmegyei hivatalban. Másrészt azért, mert voltak ugyan viszonylag fiatal püspökök vagy papok a konferencia titkárai között az előző időkben, de azok kinevezésükkor már legalább 30-as éveik végén jártak, Gábor atya pedig még be sem töltötte a 35. életévét. Ehhez képest tíz éven keresztül példás gondossággal, az Egyház szabadsága, igazi értékei és érdekei iránti elkötelezett szeretettel töltötte be hivatalát. Gazdag tapasztalatokat szerzett a világi hatóságokkal való tárgyalások és a nemzetközi kapcsolatok terén egyaránt.

Mindeközben megőrizte szerény stílusát és azt a szokását, hogy az életet, az Egyház intézményes életét is, amelyet ismert, megértett és szeretett, a hit szemével nézte.

Közel álltak hozzá a lelkeségi mozgalmak. 2016-tól még karizmatikus személyi plébániát is vezetett. Ma is elkötelezett résztvevője és kezdeményezője a közös imádságoknak, szentségimádásoknak és olyan lelki programoknak, amelyek minden nemzedéket vonzanak. Ehhez ad különleges lehetőséget számára társszékesegyházunknak, a Szent István-bazilikának a plébánosi tisztsége.

Segédpüspöki kinevezése 2018. október 1-én történt. December 8-án a Szeplőtelen Fo-

gantatás ünnepén szentelhetjük fel őt. Ekkor már javában készültünk az Eucharisztikus Kongresszusra. Olyan embereket, világiakat és papokat kerestünk, akik szívvel-leléssel, hozzáértéssel végzik a szervezés hatalmas munkáját. Fábray Kornél atya volt a kongresszus főtitkára. De szükség volt egy olyan személyiségre is, aki egyrészt lelkiileg átérzi az ügy lényegét, másrészt átfogja a bonyolult szervezői, gazdasági, politikai és személyzeti feladatokat is. Gábor püspök atya szerény határozottságával döntő módon hozzájárult az Eucharisztikus Kongresszus sikeréhez. Ma is tapasztaljuk, hogy korunk félelmei, feszültségei, nehézségei között hiteles útmutatóként áll a rábízottak élén, segíti a főegyházmegye, a magyar egyház, számos feladatában pedig az európai egyház és a világban élő magyar katolikus közösség életét.

Ezüstmise idején az ember még óvatosan fogalmaz. Egy munkás papi élet kellős közepén még nehéz mérleget vonni. De hát adni a Gondviselőnek már lehet. Köszönet mondunk Krisztusnak, akitől a küldetést kapjuk, aki apostolait erővel és kegyelemmel kíséri, fáradozásuk nyomán pedig gazdag termést ajándékozik Egyházának.

Kérjük Gábor püspök atya számára a Szentlélek kegyelmét, védőangyalainak hatóság támogatását, hogy minden helyzetben bizalommal mondhasa el püspöki jelmondatát: „Ki olyan, mint az Úr, a mi Istenünk?”

(Esztergom–Budapesti Főegyházmegye.
Fotó: Wágner-Csapó József)

„Imádkozzunk, hogy Európa a hit, a remény és a szeretet új tavaszát élje át”

(folytatás az 1. oldalról)

„A béke elvesztése mindenekelőtt a szeretet hiányából fakad [...], és az Istennel való megbékélés alapja az a felismerés, hogy bűnösök vagyunk” – hívta fel a figyelmet. Hangsúlyozta, hogy a szeretet Isten első számú parancsolata és ez „a jövő és az élet beteljesedések útja”.

„Ezért imádkozunk, hogy Európa megőrizze ezeket a létfontosságú gyökereket, amelyek nélkül kulturálisan nem lenne azonos” – mutatott rá a magyar főpásztor.

Az európai népek közötti párbeszéd, egymás meghallgatásának és a különböző vélemények tiszteletben tartásának fontosságát is hangsúlyozta. Mint fogalmazott, „a párbeszéd, egymás meghallgatása, méltóságának és látásmódjának tiszteletben tartása kell hogy mutassa az utat Európának és a kontinensen élő embereknek, hogy betöltsék hivatásukat a történelemben.”

A szentmisén a prédikációk mellett egyetemes könyörgések hangzottak el Európáért és Magyarorszáért. *Missa pro Europa, Mise Európáért* – állt a liturgikus füzet címlapján, amelyen egy gyönyörű ikont szemlélhettünk. Középen a Gyermekek karján tartó Istenszülő, feje körül tizenkét csillag, jobbán és balján pedig három-három szent, Janka Ferenc görögkatolikus atya egyedülálló, gyönyörű alkotása: Európa védőszentjeinek ikonja.

Az egyetemes könyörgésekben is az ő közbenjárásukat kértük a világért és Európáért: „Imádkozzunk a világ békéjéért. Kérjük Európa védőszentjeit, Szent Benedeket, Szent Cirillt és Szent Metódot, Szent Brigittát, Sziénai Szent Katalint és Szent Edith Steint, hogy közbenjárásukra Európa a hit, a remény és a szeretet új tavaszát élje át Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.”

Az európai sokszínűség leginkább a nyelvek használatában nyilvánult meg: a francia

MISSA PRO EUROPA

és a magyar mellett a szentleckét holland nyelven hallottuk, a prédikációt és az egyetemes könyörgéseket pedig angolul. Az anya-

nyelvi lelkészségek képviselőiben Havas István piarista atya, a belgiumi magyar hívek lelkipásztora koncelebrált és moderált, az evangéliumot Lukács József, a Rajna-menti és Ruhr-vidéki, valamint luxemburgi magyarok plébánosa olvasta fel, és jelenlétével fejezte ki tiszteletét a brüsszeli olasz katolikusok lelkésze is.

A szertartás végén felcsendült az európai és a magyar himnusz, majd Pikéthy Tibor *Improvizáció a magyar himnusz fölött* kompozíciója méltó végkicsengést adott a magyar elnökségért és Európáért végzett fel-emelő szentmisének.

Sulyok Tamás: Magyarország elkötelezett Európa, az európai közösségek megerősítése és a béke megőrzése mellett

A köztársasági elnök Brüsszelben az Európai Unió Tanácsának féléves, július elsején kezdődő magyar elnöksége alkalmából rendezett nyitóelőadáson felidézte, hogy Magyarország tizenhárom évvel ezelőtt már ellátta a soros elnökséget, és – mint fogalmazott – sikeresen tette ezt. „Bízom benne, hogy a következő hat hónapban végzendő munka hasonlóan sikeres lesz, hiszen rendelkezünk az ehhez szükséges tapasztalattal és tudással” – emelte ki az elnök. Sulyok Tamás kijelentette, Magyarország elkötelezett Európa érdekeinek, az alapítószerződésekben rögzített jogok és kötelezettségek védelme mellett, továbbá az előtte álló kihívások leküzdésére, Európa és az európai közösségek megerősítésére, valamint a béke megőrzése mellett. Magyarország kész Európa és az Európai Unió polgárainak felelősségteljes képviselőre és szolgálatára – szögezte le. Sulyok Tamás arról beszélt, hogy Európa tragikus

XX. századi történelme összeköti az államokat, mégis sokáig tartott, míg végre megtanulták meghallgatni és megérteni egymást és figyelembe venni egymás érdekeit. Ennyi idő és erőfeszítés után vigyázni kell erre az eredményre, hogy „az unió Európa reménye és ígérete maradjon” – tette hozzá az elnök. Sulyok Tamás hangoztatta, hogy az Európai Unió figyelemre méltó és egyedülálló gazdasági és politikai unió: kevesebb, mint egy állam, de több mint egy egyszerű szövetség. Alapjai közös keresztény kultúránkon és értékeinken alapulnak, pillérei pedig a tagállamok egyenlőségén és szuverenitásán nyugszanak. Az Európai Unió egyszerre testesíti meg az egységet és a sokszínűséget, ereje és értéke nem az egységesítésben, hanem a nemzetek sokféleségében rejlik, a tagok értékei, ereje és sajátosságai az egész közösség javára szolgálnak, erősebbé és jobbá teszik Európát – mutatott rá az államfő. Sulyok Tamás felhívta a figyelmet arra, hogy a közös európai akarat a tagok különálló akaratából származik, a közös értékek pedig nem önálló elvek, hanem a tagállamok sajátosságaiban és alkotmányaiban mélyen gyökerező értékek, így az egység és a közös gondolkodás nem jelent egyformaságot, a közös cselekvés pedig nem jelent automatizmust. A véleménykülönbségek és viták segíthetnek abban, hogy jobban meg tudjuk érteni egymást, és megtaláljuk a legjobb megoldásokat a közös kihívásokra – mondta az államfő, megjegyezve, hogy párbeszédre és kölcsönös tiszteletre kell törekedni, minden véleményt érdemes megfontolni, hiszen az EU soha nem jöhetett volna létre, ha nem építettünk volna egymás megértésére

Szöveg: Mustos Edit, MTI; Fotók: Bodnár Boglárka/MTI, Ficsor László és Mustos Edit

Püspöki jubileumok: Mayer Mihály és Bíró László főpásztorok Pécsen adták hálát az elmúlt évtizedekért

Mayer Mihály nyugalmazott pécsi megyéspüspök pappá szentelésének 60. és püspökké szentelésének 35. évfordulóját, Bíró László nyugalmazott tábori püspök pedig pappá szentelésének 50. és püspökké szentelésének 30. évfordulóját ünnepelte a pécsi székesegyházban Szent Péter és Pál apostolok ünnepén, 2024. június 29-én. A jubileumi szentmisén Michael W. Banach apostoli nuncius, Erdő Péter bíboros, primás, nagy számban jelen lévő aktív és nyugalmazott, külhoni magyar és más nemzetiségű főpásztor koncelebrált. A két jubiláló püspök a szertartáson megosztotta egymással a főcelebránsi szerepet: Bíró László a tanító részt, Mayer Mihály az áldozati részt vezette.

A bevonuláskor a nehezen járó Bíró László már az öskeresztény bazilikákat megidéző központi oltár előtt ült, és várta, hogy a díszes asszisztencia, valamint a Szent Sír Lovagrend tagjai után bevonuló pap- és püspöktestvérek is – köztük a kettejük nevében is áldást osztó Mayer Mihály – megérkezzenek.

A szertartás elején egykori pécsi püspökként Mayer Mihály volt először a szó. A köszönet és hála szavait mondta el, első sorban Istennek, akinek az életét és a hivatását köszönheti, majd mindenkiért hálát mondott, azokért is, akik segítettek, akikkel a szép szeretet útján mehetett, akikkel együtt teljesítette papi és püspöki szolgálatát, és azokért is, akik az Isten hegyére való eljutás meredek útján a hűség próbáját gördítették elé, kérte az Úristen bocsánatát számukra. Hálát adott azért, amikor hűségesen tudta az Urat követni, de elismerte botlásait is, és bocsánatot kért megbántottaitól, majd köszönetet mondott a megbocsátó Istennek. Mayer Mihály köszönetét fejezte ki a jelenlévőknek, és azoknak, akik lélekben vele ünnepeltek.

Ezután Michael W. Banach apostoli nuncius Ferenc pápa köszöntőszavait olvasta fel mindkét püspöknek, majd a saját szavaival is méltatta a jubiláló Mayer Mihályt és Bíró Lászlót. Minden pap szívében ott kell lennie az Isten és az Egyház szolgálatára való öntáadásnak. Önök egész papi és püspöki életükben ilyen odaadással tettek bizonyosságot, amely benne van vágyukban: hogy mindig azok szolgálatában álljanak, akiket az Úr az Önök szolgálatára bízott – fogalmazott.

Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke is köszöntötte jubileumukat ünnepelő püspöktársait, rámutatva, hogy valamennyi papot és püspököt jellemez az, bármennyire is más élethelyzetben vannak, hogy Istentől kaptak hívást és arra igent mondtak. Idézte Robert Sarah bíboros gondolatát, mi-

szint a papszentelés nem trónra lépés, hanem felemelés a keresztre.

A szentmise szónoka Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök volt. Beszédében kiemelte: a két főapostol ünnepén két apostolot ünnepelünk, akiknek szeretet van a szívükben és tisztelet a lelkükben. Spányi Antal beszélt arról, hogy a plébániai pasztoráció és az egyházmegye vezetése, amelyekben mindkét jubilánsnak része volt, egyaránt Istennek tetsző szolgálat. Felidézte székesfehérvári püspökéldjé, Prohászka Ottokár szavait. Amikor írói munkásságának ötvenéves jubileumán köszöntötték, köszönetet mondott az ünnepért, de nem a személyi kultusz, hanem a személytelen magyar kultúra nevében. Hangsúlyozta, hogy a személyen túl mindig az őket kiválasztó Istent kell tisztelni, a kapott szent hivatást. Lehet csillogni, de nem lehet csak ezzel Isten országát építeni. Csön-des, a lélek mélyén hangzó hívás Istené, aki ad példának jó pásztorokat, akik imáikkal, odaadott életükkel segítenek ezt felfogni.

Aki látta Prohászka imádkozni, az látta mély istenhitét – mutatott rá Spányi Antal. Hasonlót élhettek meg a magyar püspökök 2001-ben, amikor ad limina látogatáson voltak Rómában, és láthatták az azóta szentként tisztelt II. János Pál pápát imádkozni, amikor vele koncelebrálhattak. Hogy mennyire sokat jelent egy imádkozó pap, így emlékeztetett: „Hány alkalommal lehattunk Isten alkalmas eszközei egy-egy szentmise vagy liturgia során! Isten új meglátásokat ad a Lélek által, készséget a tanúságtételre a világ előtt.

Bíró László és Mayer Mihály püspök atyák

A buzgó pap alkalmas eszköze Isten országa építésének. Isten azonban nem tesz erőnkön felül próbára, még akkor sem, ha a kiválasztott feladatot kap, súlyos felelősséggel járót.”

Ferenc pápa gondolatát idézte egy püspökszentelésről, amikor azt mondta: „A püspök nyíltszívű atya és kedves szerető testvér az ima és igehirdetés által. A püspök szeressen mindenkit, akit az Isten rábízott.” XVI. Benedek pápától is hozott egy püspökökről szóló gondolatot, mely szerint „Isten dolgában járunk, de csak sáfárok vagyunk”. Benedek pápa szerint szolidárisnak kell lennie a püspöknek, akár áldozat árán is. Így csillaggá válunk, amely megmutatja az eszményt Isten felé.

Spányi Antal arról is beszélt, hogy a papok, püspökök életében is jelen van az emberi gyengeség, de ez arra is lehetőség, hogy megélik a kegyelem áradatát. Ők is megélik a lélek sötét éjszakáját, amikor eltávolodnak Istentől, magukra maradnak. Hozzátette: Isten kiveszi a hűség próbáját mindenkitől a test és a lélek szenvedése által. A szónok püspök hangsúlyozta: a két jubiláns hűséges maradt a sötétség és a magukra maradás idején, majd megköszönte azt a megszervezőt, aki mindkettőjüké. Mindketten valóságosá váltották püspöki jelmondatukat, Mayer Mihály azt, hogy „Az Úr a mi örömünk”. „Veled, érted” – ez Bíró László püspöki jelmondata. Az aranymisé püspöknek sikerült mindig az Úrral járnia, még ha sokszor csak segítséggel is. „Az Úr kegyelme tege lelkedet mindig hálássá!” – kívánta Spányi Antal püspöktestvéreinek.

A két és fél órás jubileumi szertartás végén Marton Zsolt váci megyéspüspök, a püspöki konferencia mostani családreferens tagja köszöntötte elődjét, Bíró Lászlót, aki a Központi Szeminárium rektorságában is elődje volt. Megígérte, hogy az elődje és patrónusa idejében létrehozott jó kezdeményezéseket megtartják, és az új időknek megfelelően bővítik, folytatják a családpsztorációt.

Felföldi László pécsi megyéspüspök há-

zigzadként megköszönte mindenkinek a segítségét, aki közreműködött az ünnep szervezésében, és azoknak is a fáradságát, akik közelebről vagy távolabbról jöttek el a ket-tős püspöki jubileumra.

Végül a két ünnepelt nevében Bíró László mondott köszönetet. A nyugalmazott tábori püspök tizenhét évig szolgált a pécsi székesegyházban, jól ismeri tehát a templom met-széspontjában lévő népoltárt, amely előtt a kiemelt celebránsok helyet foglaltak. „A népoltár Krisztusa, a tág ölelésű, a nagykarú Krisztus, ha leengedné a kezét, a bokáját köszöri. Így fejezi ki a feszület Krisztus lényegét, hogy mindenkit átölel. Bármely élet-állapotban vagyunk, házasság, szerzetes, pap és a papi hierarchiában akárhol helyezkedünk el, mindig ez a tág ölelésű Krisztus a hivatásunk. Az Ő követői lettünk, ki-ki a maga állapotában szerint van meghívva” – magyarázta Bíró László.

Beszélt arról is, hogy Prokopp Péternek egy szép Szent Erzsébet-képen a koldus és Szent Erzsébet gesztusa fel van cserélve, mintha Erzsébet kérné a koldust, hogy vegye el a kenyeret, ő pedig lekapja a szent kezéről. Így fejezte ki a papfeszítő, hogy aki ad, az mindig kap is. Bíró püspök szerint a papok, akik jó szívvel papok, ezt mindig megtapasztalták szolgálatuk során. Egy protestáns jubileumi ünnepén mondta a lelkész: „Testvéreim, a számár, akinek a hátán Jézus bevonult Jeruzsálembe, tudta, hogy a hozsanna nem neki szól, hanem annak, aki a hátán van.” Aki aranymisé vagy bármilyen jubileumot ünnepel, abban jó, ha megmarad ez a kép a nyugalmazott tábori püspök szerint. Ezt a Krisztust képviseljük és ezért adunk hálát, tette hozzá. Bíró László hálát adott, hogy Őt jelölhetik meg papi szolgálatukkal, majd megköszönte a hívek ajándékát, a szentmisén való jelenlétet.

A záróáldás után Bíró László nem vonult ki az asszisztenciával, hanem az oltár előtt maradt, ahol fogadta a gratulációkat és Krisztus tág ölelését tolmácsolta számukra. Mayer Mihály nyugalmazott püspököt a püspöki palotában és az agapé helyszínén köszöntötték a gratulálók.

(Magyar Kurír; Pécsi Egyházmegye)
(Fotó: Pécsi Egyházmegye)

Ezüstmiséjét ünnepelte Londonban Csicsó János angliai magyar főlelkész

Július 7-én Londonban gyűltek össze az angliai magyar ajkú katolikus közösség tagjai, hogy a Szent István Ház Mindszenty termében lelképásztorok, Csicsó János pappá szentelésének 25. évfordulóját ünnepeljék és vele együtt szentmisében adjanak hálát az elmúlt negyedszázad kegyelmeiért. A szentmise szónoka Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök volt. Az ünnepi eseményen mások mellett Kumin Ferenc nagykövet, dr. Palóczy Péter elsőbeosztott és Sárosi Fanni diplomata is jelen volt.

Csicsó János papi jelmondata János evangéliumából való: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket” (Jn 15,16). Ebből a gondolatból indult ki szentbeszédében Kiss-Rigó László szegedi püspök. Emlékeztetett: a papi hivatás prófétai küldetés is egyben. Számos nehézségbe, leküzdendő akadályba ütközhetnek azok, akik erre a feladatra kapnak meghívást, de sok öröm is szegélyezi ezt az utat. Ami a legfontosabb: minden körülmények között, bárhová vetődünk is a világban, hűen követíteni kell Jézus Krisztus üzenetét és átadni az evangéliumi örömet.

Kumin Ferenc nagykövet Magyarországon nevében köszönte meg a külhoni papi szolgálatot. Tarcsay Péter történész Erdő Péter bíboros, primás levélben elküldött jókívánságait tolmácsolta, Salánki István, a londoni magyar református gyülekezet lelkésze pedig gyülekezte nevében köszöntötte Csicsó János atyát. Végül Korpos Attila az 1954-ben magyar emigránsok kezdeményezésére alakult Angliai Római Katolikus Magyarok Egyesülete (ARKME) titkáráként a karitatív szervezet gratulációit adta át.

A szentmise után szeretetvendégségre várták a meghívott vendégeket és a Londonból és környékéről,

Lutonból, South Croydonból, Cambridge-ből és Nottinghamból érkezett híveket.

Csicsó János atya a moldvai Bákóban (Bacău) született 1971. november 12-én. Teológiai tanulmányait Pécsen végezte, pappá is Baranya megye székhelyén szentelte Mayer Mihály akkori főpásztor 1999. június 19-én. Felszentelése után először Bikalon látott el segédlelkészi feladatokat, később Beremenden lett plébános, ahol a Szent Mihály-templom felújításában is aktív szerepet vállalt. A brit fővárosba 2011 nyarán érkezett meg a Pécsi Egyházmegyébe, azóta szívvel-lelélekkel szolgálja az angliai magyar ajkú katolikusokat, magyar nyelvű szentmisét mutat be London, South Croydon, Bristol, Luton városában, illetve Cambridge-ben. Emellett számos lelki és kulturális programot szervez az Angliában élő magyarok öröme, akik többször jártak már zarándoklaton például Csiksomlyón és Skóciában. János atya közvetett módon az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus előkészületeibe is aktívan bekapcsolódott, elsősorban a magyar, valamint az angol nyelvet beszélő hívek közötti hidak építésén fáradozva.

(Magyarok Nagvasszonya Angliai Magyar Római Katolikus Főlelkészség)

Mindszenty József bíboros látogatásának 50. évfordulójára emlékeztek Dél-Kaliforniában

Mindszenty József bíboros 1974. május 6-án érkezett New Yorkba, hogy megkezdje az USA-beli magyar diaszpóra látogatását, amelynek keretében felkereste a Nyugati Part közösségeit is. 1974. június 14-én, Nagy Szent Bazil emléknapiján, és június 16-án, Úrnapján mutatott be ünnepélyes szentmisét a Los Angeles-i Szent István-templomban. Ezt követően részt vett a Csornáról elmenekült magyar premontrei szerzetesek által alapított Orange-i Szent Mihály Premontrei Perjelség (azóta apátság) fenntartásában működő Szent Mihály Gimnázium évzáró ünnepségén. Isten Szolgája Mindszenty József látogatásának félszázados évfordulójáról három önálló rendezvényt emlékeztek meg Los Angelesben és Silveradóban.

A St. Michael's Abbey of the Norbertine Fathers (Silverado, CA) 2024. június 1-jével indította útjára a Mindszenty-lecture sorozatot a Máltai Lovagrend támogatásával. Ennek első alkalma nyitotta meg a Mindszenty bíboros tiszteletére rendezett programsorozatot. Az apátság Habsburg Eduardot, Magyarország Apostoli Szentszékhöz akkreditált nagykövetét, egyúttal a Mindszenty Alapítvány elnökét kérte fel az első Mindszenty-előadás megtartására, amelyre a dél-kaliforniai magyarság, a Szuverén Máltai Lovagrend és az Orange-i premontrei közösség nagyszámban megjelent tagjainak a jelenlétében került sor. Előadásában Habsburg Eduard Mindszenty József boldoggá avatási eljárásának eddigi állomásairól és a bíboros életszentségéről beszélt.

Az ünnepi megemlékezést Los Angelesben 2024. június 16-án rendezték a Szent István-templomban. A Los Angelesben és vonzáskörzetében élő dél-kaliforniai katolikus magyarság részvételével megtartott szentmise főcelebránsa Szuromi Szabolcs Anzelm O.Praem., a Pázmány Péter Katolikus Egyetem professzora volt. Homíliájában összefoglalta Mindszenty József bíboros életpéldáját, kaliforniai látogatásának eseményeit, és a napi evangéliumi szakaszhoz kapcsolódóan (Mk 4,26–35), a mustármaghasonlatból kiindulva emelte ki a szentéletű bíboros ötven évvel korábbi beszédének mindmáig aktuális témáit: az Oltárszentség tiszteletének a fontosságát, a magyar szenteket, a szentmiselátogatás szerepét, a vallásos nevelést, a magyar kultúra megőrzésének jelentőségét, a család

és a gyermekáldás elfogadásának kiemelkedő jelentőségét, valamint a katolikus hithez való hűség meghatározó fontosságát: „Szabad akarattal választani Isten szeretetét és elutasítani a Kísértőt!” A szentmisét követő fogadás után a plébánia Lani-termében Theodore Smith O.Praem. bevezetőgondolatainak folytatásaképpen Széles Tamás Los Angeles-i magyar főkonzul foglalta össze Isten Szolgája Mindszenty József lelképásztori látogatásának akkori és mindmáig fennálló hatását és üzenetét. Ezt követően az ünneplők megtekintették a *Mindszenty József kaliforniai látogatása* című, Széles Tamás által rendezett filmet, majd az 1974. június 16-i szentmisén is jelen lévő nagyszámú résztvevők mondták el visszaemlékezéseiket ötven év távlatából. A szentmiséről, az azt követő programról, valamint a program utáni személyes interjúkról digitális felvétel készült.

A három részből álló megemlékezéssorozat Robert Hodges O.Praem. jubileumi aranymiséje zárta 2024. június 28-án az Orange-i Szent Mihály Apátság Nagybaldogasszony-templomában. Róbert atyát 1974. július 11-én szentelte pappá Mindszenty bíboros. Az apátság tagjai és a templomot megtöltő hívek jelenlétében bemutatott ünnepi hálaadó szentmise a papi hivatás szépségéről szólt. Chrysostom Baer O.Praem., az apátság perjele ünnepi homíliájában hosszan idézte a hitvalló bíboros eredeti szentelési beszédét a papi hivatások szükségéről és a lelképásztor hiteles és felelősségteljes munkájáról.

(Vö.: Szuromi Szabolcs Anzelm O.Praem.)
Forrás: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye

Boldog Apor Vilmos-búcsú Neu-Ulmban

A neu-ulmi magyar katolikus közösség immár harmadik alkalommal rendezte meg névadójuk emléknapjának tiszteletére a búcsút. Az ünnepi szentmise főcelebránsa Csíki Zoltán atya volt. A szentmise magasztos hangulatát az ulmi Kék Duna Kórus szívet-lelket gyönyörködtető közreműködése és a gyermekministránsok jelenléte tette teljessé. Az ünnepség közös vacsorával és mulatsággal folytatódott; az esti vigadalom hangulatfelelőse Gál László volt.

A mártírhálalt halt püspökre emlékeztek és emlékeztettek a hívek május 11-én Neu-Ulmban. Az ünnepi szentmise magasztos vezérfonalára több apró gyöngyöcskét fűztek a szervezők figyelmes, tekintélyes, gondos aprósággal küllemben, lélekben, üzenetben a szentéletű Apor Vilmos életútjához, példaértékű hitvallásához, önfeláldozó szeretetéhez és halálához híven. Különleges ünnepi hangulat törte meg a templom falainak hidegségét. Jó volt a szemnek és a léleknek. Ünnepi ruhát öltött hívek, idősek, fiatalok és gyermekek, kórustagok, gyermekministránsok. Cikázott szemünk előtt a hófehér, a mélyfekete és a vérpiros szín tekintélyt pa-

Zoltán atya. A domináns, behódoló, önző, romantikus, együttérző vagy éppen a majomszeretet ismérveit hallhattuk tőle. De a szeretet nem feltételhez és okhoz kötődik. A szeretet kifejezése nem kezdődhet így: „szeretlek, ha...”, vagy „szeretlek, mert...”, hanem így kezdődhet és végződhet egyszerűen: „szeretlek”. „A krisztusi szeretet szabadon hagyja a másik embert. Nem kényszerít, hanem segít, ad, bátorít, hogy az ember Isten képmására fejlődjön. Szeretetünk állandóan bugyogó forrása Jézus legyen életünk minden területén!” – hallottuk Zoltán atyától. A prédikáció zárógondolatára szívünk csordultig megtelt szeretetével énekeltük közösen himnuszainkat: a székely és a magyar himnusz.

rancsoló üzenetével. A székely és a magyar zászló méltóságteljesen állt, mindvégig jelen volt az emlékezők identitását büszkén hirdetve. Erős kép, amely bevésődik először a szemünkbe, aztán a szívünk féltve őrzött zugába a ministránsgyermekek jelenlétével együtt. Hogy vannak! Hogy sokan vannak! Hogy távol, messze hazájuktól megtapasztalják, ebben a kicsi magyar paradicsomban különösen fontos Istent szolgálniuk hitben, felelősségben, barátságban. S mindazon túl, hogy a látottak befogadása megannyi gondolatot szült és érzelmeket keltett bennünk, egy másik érzékszervünk kapcsolódott be és lett főszereplő az ünnepi pillanatok folytatásában. A Kék Duna Kórus a fülünkön keresztül érintette meg a lelkünket. Mindaz, amit szavakban nem lehetett kifejezni e magasztos percekben, megvalósult énekekben, dallamban, ritmusban, hanghordozásban általa. Csíki Zoltán atya prédikációja ebben a méltóságteljes küllemben, lelkünkig ható szimbólumok megjelenésében ékkőként illeszkedett mély gondolatiságával, amely a szeretetről szólt. A hétköznapi megnyilvánuló szeretet sokszínűségét emelte ki

A meghitt együtlt a plébániateremben folytatódott, amely pillanatok alatt színtere lett a baráti beszélgetések családi hangulatának. A neu-ulmi közösség vendégszeretete összegződött a finom vacsorában és a finomabbnál finomabb házi süteményekben, amit lelkesen készítettek ezen alkalomra. Az ingyenc falatok koronája, az ünnepi torta a **Boldog Apor Vilmos III. Templombúcsú** felirattal

különösen kedves volt mindannyiunknak. A jó hangulathoz előkerültek vendégkínálóknak az ízletes, otthonról hozott, szívünknek kedves nedük: a pálinka és a bor. Kortyolgatva és kóstolgatva a folyékony különlegességeket Kazinczy Ferenc epigrammájából egy gondolat azonnal beugrott, tökéletesen idomulva az ízvilág élményéhez: „Íz, szín tűz vagyon a borban, ha hegyaljai termés...” Ez bizony az volt! A javából! A vigadalommal zárt nap küllemben, tartalmában, értékében és üzenetében külön-külön és együttesen is olyan élményt adott kicsiknek és nagyoknak, fiataloknak és székelyeknek, szülőknek és nagyszülőknek, az ünneplő közösség minden tagjának, ami hitünket, magyarságunkat a krisztusi szeretet jegyében és nevében megerősítette, lelkünket gyarapította.

Találkozunk jövőre a IV. Boldog Apor Vilmos-templombúcsún Neu-Ulmban! Szeressük egymást addig is ne, mert... és ne, ha...! Hanem tisztá, őszinte, krisztusi szeretettel!

Orcskai Marianna, az augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió Kőrösi Csoma Sándor-ösztöndíjasa

„Férfinék és nőnek teremtette...”

Lélektudás Uzsalyné dr. Pécsi Ritával és a Szemerszki házaspárral

A *Lélektől lélekig* rendezvénysorozat vendéglőadói két helyszínen – Neu-Ulmban és Augsburgban – egy különleges lélektudásos kalauzolták végig az érdeklődőket. A programsorozat a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, valamint az Ars Sacra Alapítvány támogatásával és a neu-ulmi magyar katolikus közösséggel karöltve az augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió szervezésében valósult meg.

A *Házások délutánja* programnak a neu-ulmi magyar katolikus közösség, a *Lélektől lélekig* nevet viselő rendezvénynek az augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió adott otthont. Uzsalyné dr. Pécsi Rita neveléskutató, Szemerszki Mihály görögkatolikus pap és felesége, Zsuzsanna magyar–hittan szakos tanár vendéglőadókön kívül Dragonits Márta, az Ars Sacra Alapítvány elnöke is megtisztelte jelenlétével e különleges eseményt.

Ha ismert előadóval van alkalmunk személyes találkozásra, azt bizony lázas készülődés előzi meg. A ráhangolódás mozzanatai izgalommal párosulnak. Így történt itt, a mi kis közösségeinkben is. Aki pontosan tudta, hogy mire számíthat, azért várta ezt az alkalmat, másokban a hallomásból szerzett információk keltették fel az érdeklődést. Végül is ki ilyen, ki olyan indítástól, de a végeredmény szempontjából mindegy is, együtt várták a méltán népszerű édesanyát, nagymamát, pedagógust, karnagyot, neveléskutatót és előadót. A meghirdetett előadások témái felettébb izgalmasá tettek a várakozást. *A szív intelligenciája* témakörben az életképesség és küzdőképesség készségei kerültek górcső alá, vegyítve a humor, a kapcsolatteremtés, az együttműködés, a kitartás és az indulatkezelés tanulmányosságával. De körbejártuk a kreativitás és az érzelmi intelligencia fejleszthetőségének a kérdését is. Nem kevésbé volt érdekesítő a „Férfinék és nőnek teremtette...” téma-avonlat jelölő cím sem, amely lehetőséget adott a két nem közötti különbözőségek és hasonlóságok feltárására, és ez remélhetőleg sok problémás kérdésre adott választ hétköznapi vitás helyzetekben.

De volt itt még egy előadóparos! Szemerszki Mihály, aki a Miskolc-Belvárosi Görögkatolikus Parókia parókusa és felesége, Zsuzsanna magyar–hittan szakos tanár, etnográfus – őket mindez ideig nem ismerték az itt élők. Még egy rendkívül fontos mozzanat velük kapcsolatban, ami pláne okot adott a várakozásra: a rendezvénysorozat keretében mindkét helyszínen Szemerszki Mihály tartott görögkatolikus igeliturgiát a helyi magyar katolikus közösségeinkben. Az *Ég szülte Földet* címet viselő előadásuk egy interaktív irodalmi műhelybe varázsolta a résztvevőket, amelynek fókuszában a

kapcsolódás és elköteleződés állt. Kortárs magyar írók és költők műveit idézve beszéltek a saját szentségi házasságukban megélt szépségekről, kihívásokról, annak gyümölcseiről, az Istennel megtett közös útkjáról.

Az előadók egymástól függetlenül és mégis egymást megerősítve a kapcsolatokat,

a kapcsolódások és az elköteleződés fontosságát, jelentőségét emelték ki, erre a láncrea fűzték különböző megközelítésből megfogalmazott gondolataikat. Hidat képeztek a tudomány és az élet, a pszichológia, a pedagógia, az irodalom, a hit és a mindennapok kihívásai között. Egy dolog egészen biztos: ezen a bizonyos hídon együtt indultunk, ők vezettek bennünket, és az út végén megtaláltuk mindannyian saját életünkben azokat az azonosulási pontokat, amelyeket, ha felismertünk és beazonosítottunk, lélektől lélekig gyarapodtunk.

Az előadások témái, az előadók szuggesztív kisugárzása, hiteles és önazonos egyénisége, szellemisége, humora, elméleti és gyakorlati tapasztalata garantálta az élményt a jelenlévők számára. A rendezvény sikerét a házigazdák végtelen vendégszeretete, a közösség összefogó erejének lenyűgöző megnyilvánulásai, a program legapróbb részleteire kiterjedő figyelem és gondosság tette teljessé. Bensőséges, családi, baráti hangulat uralta a teret derűs pillanatokkal, mosollyal, nevetéssel, olykor feszült figyelemmel és kellő komolysággal vegyítve.

Köszönjük támogatóinknak ezt az élményt, lelki töltődést, megerősítést és gyarapodást, amelyre napjainkban bizony nagy szükség van. Reméljük a folytatást!

Orcskai Marianna, az augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió Kőrösi Csoma Sándor-ösztöndíjasa

Mindig hűségesen! – Papi évfolyamtalálkozónkat ezúttal Linzben tartottuk

Nagy örömmel fogadtam paptestvéreimet a linzi szeminárium udvarán 2024. június 17-én, volt teológiai tanárunk, Prof. Dr. Vencser László születésnapjának délutánján, a 35. osztálytalálkozónkra.

1989. június 25-én huszonkét diakónust szentelt pappá a gyulafehérvári székesegyházban nagyrabecsült és szentéletű püspökünk, dr. Jakab Antal. Azóta heten elköltöztek az Örök Hazába, néhányan betegség miatt nem tudtak eljönni Linzbe, úgyhogy kilencen voltunk ezen a találkozón. Hársfalvi Ottó testvérünkkel érkezett a Reizer házaspár is, Judit és Csaba, akik a szatmári püspökségen dolgoznak és akik a szatmári osztálytalálkozón nagy szeretettel besegítettek szervező osztálytársainknak. Ők képviselték itt az osztálytalálkozón az egyház alapsejtjét, a családot! Más különben csak megtisztelték jelenlétükkel, mert egy németországi látogatás volt az úticéljuk.

A találkozás öröme kicsordult a beszélgetések folyamán. Prof. Dr. Csiszár Klára, a linzi egyházmegye egyetemének professzornője és dékánja is csatlakozott hozzánk a megérkezés estjén a szemináriumi ebédlőben. A linzi dóm százéves évfordulóján említettem neki, hogy a volt egyházmegyé-

jéből, Szatmárról érkezők szeretnének találkozni a földijükkel. Ezen a beszélgetésen minden paptestvér beszámolt a munkájáról, plébániájának helyzetéről, a tervekről, a pozitív és negatív eseményekről. „Sinodalitások” beszélgetés volt!

Másnap közösen utaztunk a csehországi Český Krumlov-ba. Jó volt együtt megtekinteni a középkori, nagyon szép és rendez-

zett városkát, jó volt együtt énekelni egy Salve Reginát a Szent Vítus-templomban és jó volt együtt ebédelni a Moldva folyó partján a Dvořák vendéglő kerthelyiségében, szemmel követve a sok vidám fiatal a lesikló gumicsónakokban. Eszünkbe jutott Nepomuki Szent János is, a gyónási titok vértanúja, aki ebben a folyóban szenvedett vértanúhalált nem nagyon messze innen, Prágában.

Misétünk Linzben az Irgalmas Nővérek csodálatos kórházi templomában, ahol a kedves nővérek is jelen voltak néhány magyar hívővel együtt. Másnap az Irgalmas Testvérek templomában többen is voltak a magyar egyházközségből, dr. Szabó Vera egyháztanácsunk világi elnökjével az élen. Találkozásunk fénypontja az Eucharisztia közös ünneplése volt!

Miután harmadnap megtekintettük a melki apátságot, részt vettünk a bencés szerzetesek déli közös imáján. Melk központjában egy tipikus mészárszéki bensőséges kis vendéglőben a valódi osztrák konyha falusi ízeibe az alapító idős főnöknő, Helga nagy vendégszeretete, vidámsága és kacagása keveredett. Itt mi is nagyokat és sokat kacagtunk. „Osztráku!” és magyarul.

A visszautazás előtti estén Linzben sétáltunk és egy vendéglő kertjében felelevenítettünk előbbi éveket, évtizedeket. Örömet, bánatokat. Rájöttünk, hogy öregsünk a hűségesen.

A hazatérés reggelén a szeminárium templomában Hársfalvi Ottó volt a főcelebráns (*lásd a fényképet*), akinek papszentelési mottója mindannyiunk további feladata és hivatása: „Mindig hűségesen!” A jó Isten és az emberek szolgálatában!

Jézus áldja meg minden osztálytársamat egyházközségeikkel együtt! Azokat, akik itt voltak, azokat is, akik betegek, és ti pedig, akik „odaát” éltek, legyetek közbenjáróink, hogy ezután is örömmel tudjuk teljesíteni vállalt kötelességeinket, papi hivatásunkat.

Mindent Isten legnagyobb dicsőségére!

Szabó Ernő

Templombúcsú Augsburgban

A bérnálassal egybekötött szentmisét Fábry Kornél püspök celebrálta

Az augsburgi magyar katolikus misszió 2024. június 21-én ünnepelte védőszentjének, Szent Lászlónak az emléknapiját. A bérnálassal egybekötött szentmisét Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök celebrálta. Az ünnepi műsor a humornak, a tréfának, a zenének és táncnak adott teret a hétvégi magyar iskola diákjai és vendéglőadóink, Laczkó Vass Róbert és Szép András művész urak közreműködésével.

Az augsburgi misszió idén is megrendezte szokásos, immár hagyományokon nyugvó ünnepségét védőszentjének és névadójának, Szent Lászlónak a tiszteletére. Az emléknapi programja részleteiben és összességében is olyan élményekkel párosult, amelynek nyomait még biztosan sokan és sokáig őrizzük lelkünkben. Szívünk rejtejt zugában elraktározzuk a szentmisén elhangzott bölcs gondolatokat Kornél püspök atyától, ugyanígy a közös ebéd hangulatát vagy éppen az ünnepi műsor feckefalvi játékának képeit és a megidézett kabaré jellegzetes kor-, szín- és izvilágát.

A St. Maximilian-templom az ünneplésre érkező hívekkel szép lassan megtelt. A szemet gyönyörködtető, ünnepi díszruhába öltözött testvéreink a templom falainak hidegségét is megtörték. A misszió felnőttkörűsége tagjai a neu-ulmi Kék Duna Kórus tagjaival együtt hangolódtak a szó szoros értelmében is az elkövetkezendő különleges pillanatokra. Megcsendültek a hangszerek és érlelődtek a közös éneklés gyümölcsei. Közösségünk négy fiatalja is – szívükben és küllemükben az ünneplés jegeit hordozva – megérkezett szülei, családtagjaival, bérnással együtt a bérnálassal szentségének fogadására készen. A magasztos eseménynek fontos mozzanata az a ritka közösségi együttlét, amelyet a neu-ulmi, a kempteni és neuburgi magyar katolikus közösségünkkel oszthatunk meg. Ők is helyet foglaltak a padsorokban. Sokan lettünk. Készen álltunk.

A bevonulás első képe továbbdobogtatta a szívünket. A méltóságot és tekintélyt parancsoló Szent László- és magyar zászló kíséretében, élén Fábry Kornél püspök atyá-

val és misszióknak plébánosával, Csibi Sándor atyával, megérkezett a lelkünket melengető gyermekministránsok sokasága is. Közülük többen a neu-ulmi közösségben szolgálják Istent. Felcsendült az első, Urunkat dicsőítő közös ének.

Kornél püspök atya prédikációja lenyűgöző volt. Egyszerre volt kötött és laza. Ko-

molyságot parancsoló és humoros. Magasztos és közérthető. Távoli és közeli. Szentírásból idézett gondolatok, saját élménnyel, tapasztalással alátámasztott és kiegészített. Mindez megfelelő arányban. Ezekből eredően sugárzott belőle a valódi, önzonos krisztusi szeretet, a megkérdőjelezhetetlen hitelenség a belső és külső harmóniával karöltve. Ez az alap adta azt a szuggesztív kisugárzást, amellyel az ünneplő közösség figyelmét felkeltette és meg is tartotta mindvégig. Szentbeszédében példaképként mutatta be Szent Lászlót, aki elsősorban nem a fizikai ereje, sokkal inkább szilárd keresztény hite és bátorsága miatt méltó a követésre. A bérnálassal forduló, saját, személyes élményén keresztül beszélt arról, hogy mit jelentett

számára a bérnálassal. Reményét fejezte ki a fiatalok Szentlélekkel való találkozása élményének megtapasztalását illetően, és felhívta a figyelmüket a türelemre, hogy adjanak elég időt a Szentlélek gyümölcseinek érlelésére, hiszen a szentség hatása nem rögtön jelentkezik az életükben, de a változást figyeljék családtagjaikkal és bérnással együtt. Az ugyanis rajtuk, saját döntésükön múlik, hogy a kapott ajándékot kibontják vagy félreteszik. A szentség felvétele felelősséggel jár, és életükkel példát kell mutassanak mások előtt, hívta fel a figyelmet a püspök atya. A bérnálassal egybekötött szentmise magasztos hangulatát a kórusok közös éneklése gazdagította és a zárásként megszólaló himnuszok koronázták meg. A templom falain belül a székyé és a magyar himnusz énekelvén sokaknak elszorult a torka a meghatottság és a különös érzelmek felszínre törésének okán.

A szentmisén megkapta a lélek mindazt, ami jár neki. A lelki táplálékot magunkhoz vettük, és a közös ebéddel azt is, ami a testnek jár. Rotyogott a plébánia udvarán a bográcsoz gulyás, a sátrak készen álltak a vendégek fogadására. Az asztalok roskadásig megteltek a látványoknak is izgalmas, hát még az ízeknek csábító illatával. Az ingyencsek világát már csak a misszió zenekara, az L-Gate koncertje tudta felülmúlni. Kellemes, fülbemászó dalok kíséretében falatozott minden kedves testvérünk. Sokan voltunk, majd kétszáz. S a Szentlélek eljött közénk. Türelemesen várták a sorukat a bográc körül az emberek, szeretettel fordultak egymáshoz, s kihasználva a sorban állás idejét, ismerkedéssel, baráti csevejjel, mosollyal, szeretettel váltották ki az akár kellemetlennek is tűnhető perceket.

A gyermekeknek alkalmuk nyílt a játékokra. A hétvégi magyar iskola pedagógusai izgalmas és érdekes játékokkal készültek, hogy nekik is maradandó élményt nyújtsanak egy nap. A játékszíntereken már készenlében álltak a hétvégi iskola valamikori diákjai, hogy ebben a varázslatos gyermekvilágban irányítsák, vezessék, kalauzolják a kisebbeket. S a Szentlélek eljött közénk! A felhőtlen

játék öröme messze elűzte a gonoszt. Csak a mosoly, a derű, az öröm érezte itt jól magát.

Ezzel egyidőben a plébánia nagyeremény kezdetét vette az ünnepi műsor. A hétvégi iskola 8. és 9. osztályos tanulói Feckefalvára röpdítettek szerkesztett színpadi játékukban, ahol egy kicsit megpihentünk, hogy betekintést kapjunk általuk a magyar huszárok életébe. *A Jönnek a huszárok* zenés, táncos mesedarabot az iskola néhány pedagógusa rendezte közösen és a nagy siker a nézők vas-tapsában mutatkozott meg.

Kolozsvárról érkezett vendéglőadóink, Laczkó Vass Róbert és Szép András a profi előadás, művészvilág ízét, zamatát villantották meg a tisztelt nagyereménynek. S ebben valóban meglettük a Karinthy epigrammájában megidézett gondolatokat, amelyek tökéletesen összegzik, nevesítik a produkció színvonalát: „...íz, csín, tűz vagy on ..., ha mesteri műv.” A kabaré világát, atmoszféráját olyan szinten sikerült elénk varázsolni, hogy asszociációink az első hangoktól kezdve elindult, és behelyeztük magunkat, részeseivé váltunk előadásuknak. Velük együtt örültünk, nevetünk, énekelünk vagy éppen elkomorodtunk. Tüzes, ízes és felettébb művés darabnak lehattunk szem- és fültanúi. S a Szentlélek eljött közénk.

És nem hagyott el bennünket. Munkálkodott bennünk mindvégig. A rendezvény sikerét az összefogásban rejlt sok-sok apró gyümölcs érlelte meg, ami mindvégig bennünk volt. Szeretettel fogtunk össze, készítettük elő apró részleteiben ezt az ünnepséget. Fáradtságos munka kísérte, amit nem öncélúan csak magunkért, hanem a közös élmény reményében, magunk és mások mosolyáért, örömeért és boldogságáért tettünk. Szívünkben nagy türelemmel, kitartással és kedves összekacsintással kéz a kézben folytattuk a további munkálatokat. S hogy mindenki szívében szeretettel, mosollyal az arcán, barátságos pillantással távozott, mind-mind bizonyíték erre!

Jó úton járunk. Maradjon így! Bizzunk a folytatásban!

Orcskai Marianna, az augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió Kőrösi Csoma Sándor-ösztöndíjasa

Kalandozások Augsburgban

Sokan voltunk – és annál is többen! Egy közösség ereje mindig abban mutatkozik meg, hogy mindazok, akik állítólag összetartozunk, rövidre szabott életünkben mennyit vagyunk hajlandók egymásra áldozni, s vállalunk-e felelősséget mindazért, amit egymásra áldozunk. Az augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió sokadik meglepetésem a nyugat-európai magyar diaszpórában, de most is tartogatott az élet valami különlegest: mégpedig egy Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök által celebrált búcsús szentmisét, bérnálassal egybekötve. Kis híján megtöltöttük a hatalmas Maximilián, ahol az *Ungarische Mission* liturgiái alkalmai zajlanak. Ritkán látok ennyi ministránsgyereket az oltár körül, akik bevett szokás szerint beszélgetni meg unatkozni szoktak egy-egy hosszúra nyújtott prédikáció alatt, de hát ez hozzátartozik a ministránsok életéhez. Ásítani szabad, Fábry püspök úr pedig nem szemérmeskedett, és konkrétan elnézést kért tőlük az amúgy lazán és humorosan szerkesztett szentbeszéd végén. Ezen aztán jót kuncogtam.

A magyaroknak saját hirdetőablájuk van a barokk sziluettjét őrző, de világháborús romjaiból teljesen újjáépített, belső tereiben hűvösen modernista Szent Maximilian-templom homlokzatán. A katolikus magyarság itt-ott még barokkos lelkét ez a közösség szépítgeti Bajorország harmadik legnagyobb városában, ahol annak idején két csatát is vívtak a honfoglalástól meg nem fáradó, portyázgató magyarok. Az elsőt megnyertük – ahogy focista göggel mondanánk többes szám első személyben, a fotelben sörözgetve –, a másodikat 955-ben pedig elvesztettük. (...) A magyarok nyilaitól ments meg, Uram, miniket! – litániázott fél Európa, s itt, Augsburgban összejött a csoda: úgy apadt el a nagy kalandvágy, hogy a tudományos emberek szerint nem semmisült meg a magyar sereg Lech-mezejénél (nyomát sem találtuk, nem is kerestük, bár vélük sejteni a csata pontos helyszínét), hanem szépen hazamentek összerakni Szent Istvánnal egy Magyarországot.

A csendes külvárosi környezetben épült, funkcionálisan modernista, fehér falaival mégis mediterrán könnyedségű Szent Pál Lel-

kigyakorlatos Házban, ahol a szállásunkat felöltöttük, együtt reggeliztünk egy öreg ferences szerzetessel. Nem lévén közös nyelv, amelyen beszélgettünk volna, maradt az együtt hallgatás – ezt még aznap megírtam egy versben, kissé más kontextusba szedve –, de nagyot nézett az öreg, amikor kiderült, hogy bennünket az *Ungarische Mission* plántált a békés környezetbe. Rögtön a focit célozta meg, mint szabad vegyértéket, s ezen aztán jót nevetünk. Ennyit értettünk németül, nekem pedig jólesett, hogy már nem a magyarok nyilai jutnak rólunk az eszükbe.

A Maximilian-templom és plébánia udvarán mindenkit jóllakattak bográcsgulyással, a finom házi süteményeket pedig felsorolni sem lehet, mindenki hozott valamit otthonról, mert ez itt kötelező gesztus: kímélni kell a szerve-

zőket, hogy más-
kor is szervezzenek! Az ünnepi alkalmak egy részéről így is lemaradnak az önkéntesek, akik a sok jövés-menés gyakorlati részét megoldják. Ők működtetik az életet, elsősorban hát nekik illik megköszönnünk, hogy jól éreztük magunkat náluk. (...) És igen: ők azok, akik a konyháról visszaköszönnének, ha nem is látták az előadásunkat, mert hálásak azért, amit hallottak!

Csibi Sándor plébános és Kibili Angéla nevét mindenképpen emlegetném. Augsburgi előadásunk nekik köszönhető. Régebről egyengettük már a Katolikus Misszióál bemutatott *Régi Magyar Cabaret* útját. Ajánlottam én kegyesebb tartalmaikat is, de Fábry Kornéllal minek vetélkednénk olyasmiben, amiről neki hivatalból is több a mondanivalója. Kissé korábban időzítve az emléknapi, Szent László-búcsút is ünnepeltek az augsburgiak, ezért az is megfordult a fejünkben Szép András barátommal, hogy komponálunk valamit a *Váradai litániámhoz*, amelyben a lovagkirály

sziluettjét próbáltam körülírni kevésbé szokványos szókapcsolatokkal. Végül mégis a szórakoztató műfaj mellett csörrent a garas, és nem bántuk meg a döntést. A *Régi Magyar Cabaret* nemcsak a témája miatt különleges, hanem azért is, mert ez a legrégebb, folyamatosan játszott előadóestem, és az itt-ott vitriolos humorba csomagolt társadalomkritika szociálisan kifejezetten érzékeny tartalmakat hoz felszínre. Mondják, hogy Európában még az ateista is keresztény, ebben az értelemben pedig az izlésesen tált humor is az. Nem árt olykor belenézni a másik szemébe! Mégis hány embernek jut eszébe, hogy ilyenkor egy görbe tükörben látja viszont önmagát? A mi szerzőink ezúttal visszazólnak nekünk, hogy milyenek vagyunk, az őszinteség pedig nagy erény! Bár egyre kevésbé divatos...

Augsburg tehát nagy élmény marad. A Sarlós Boldogasszony-katedrális középkori falfestményei, misztikus hangulatú altemplomának románkori Madonna-szobra művészettörténeti különlegességek. Az egyik mellékhajó monumentális Szent Kristófja, vállán az áldást osztó Jézuskával különösen megkapó: nem elég,

hogy szegény Kristófnak egy növesben lévő Megváltót kell a túlpartra juttatnia – no nem a fogában tartva, mint Nagy László versében a szerelmet, hanem szépen a nyakába ültetve, mint ahogy édesapám hordozott engem is valamikor –, hanem a Jézuska bal kezében tartott országalma révén az egész teremtett világot. Ennél nagyobb felelősséget ki vállalhat magára?

Páratlan élmény a Fugger-bankárok szociális érzékenységéről – vagy inkább az örök üdvösségre fektetett pénzeszközöikről árulkodó Fuggerei, amelynek rászoruló lakói mind a mai napig 80 eurocentért bérelhetik az életterületet, cserében pedig naponta háromszor is imádkoznak a Fuggerekért. El kellett jönnöm Augsburgba, hogy megtudjam: a nem túl hízelgő jelentéstartalmú 'fukar' szavunk a Fug-

gerek nevéből ered. Leleményes, lényegre törő magyartás, szellemes kis bosszú, hogy a magyarok nyilait annak idején litániákban könyörögték vissza a Kárpát-medencébe. Mindenkinek jobb ez így, döntetlenben tehát kiegyezünk.

Úgy hírlik, Augsburg szellemiségét leginkább a Szent Ulrich és Afra-bazilika fejezi ki leginkább. A kései gótikát és a barokkot összeházasító, különleges épületegyüttes a katolicizmus és a protestantizmus testvériségét szimbolizálva tulajdonképpen két egymáshoz növesztett istenháza. Az evangélikus Szent Ulrich-templom az előtérben áll, belső berendezése, szószéke, faragott és festett karzata lenyűgöző. Mögötte hatalmas tömbjével a katolikus bazilika magasodik bele a városképekbe. Barokkos gazdagsága, pazar kovácsoltvas-kapuzata már-már zavarba ejtő. Lent az altemplomban egy brutálisan faragott római szarkofágban nyugszik a neve szerint talán afrikai származású Szent Afra vértanú, akit elevenen égettek meg Diocletianus római császár idején. Ulrich Augsburg püspöke volt, ő vezette a várost, amikor a magyarok nyilaitól rettegetek az augsburgi polgárok. Finoman faragott márványkoporsót kapott, a köré helyezett körmeneti gyertyák, zárandoktárgyak arról tanúskodnak, hogy alakja ma is elevenen él a köztudatban.

Sorolhatnám, hogy mi mindennel gyarapodik az ember, ha kitekint a nagykapun túlra. Legyen elég annyi, hogy a magyaros vargabetűvel megrajzolt úttervünkbe Salzburgot és Melket is bevettük. Jövet a Duna-menti világörökségi helyszín ejtett ámulatba, hiszen az apátság hatalmas barokk tömbje nemcsak bencés szellemi központ, hanem építészeti remekmű is egyben. Állítólag 1365 ablaka van, de nem volt időnk megszámlálni... Salzburgban minden Mozart és mindenki zúfolódik. Négy óra semmi, de arra pont elég, hogy ép idegrendszerrel vészeli át a júniusi hőség és a fröccsöntött világjárás érzéketlenségének testi-lelki egészségünkre káros elegyét. A város tornyai, kivételes panorámája mindenképpen megérik a látványt. Legalább tudjuk, mire számítunk legközelebb, ha visszatérünk az augsburgi magyarjainkhoz!

Laczkó Vass Róbert
(www.facebook.com/laczkovass.robort)

Gyermekeknek

Menjünk a szőlőbe!

Úgy gondolom, szeptember az a hónap, amelyet a gyerekek vagy nagyon várnak, vagy épp ellenkezőleg, a hátuk közepére sem kívánják. Bizony, elkezdődik a tanítás, s ilyenkor vissza kell ülni az iskolapadba. Én abba a csoportba tartozom, akik nagyon nagy izgalommal várták az ősz első hónapját. Bár be kell vallanom, nem elsősorban az iskolakezdés miatt...

Gyermekkoromban ugyanis minden év szeptemberében hivatalosak voltunk a szőlőtermesztésről híres Balaton-parti hegyre, Badacsonyba egy rokonunkhoz, szüretre! Városi kisgyerekként ez igazán különleges élményt jelentett. Már az odaút is érdekes volt, hiszen vonattal érkezünk meg a magyar tengerhez, majd pedig fenn a hegyen, a préháznál a csodálatos panoráma látványa mellett elkezdődött a munka. A szüretelés java részét természetesen a felnőttek végezték, de én, a kisiskolás gyerekek is kaptam egy kisebb metszőollót, hiszen minden szorgos kézre szükség volt a bőséges termés betakarításához. Lelkesen követtem egész nap édesapámat, aki gondosan választotta le a fürtöket a szőlőtöről, és soha nem hagyott volna leesni egy szem szőlőt se a földre. Én is próbáltam a puttonyba tenni persze a magam kis termését. Nap végére igencsak elfáradtam, de láttam, hogy ezzel nem voltam egyedül.

Aztán amikor besötétedett, a házigazdák tábornozást raktak az esti szalonnasütéshez, és friss, hideg mustot kínáltak mindenkinek, amelyet az aznap szüretelt szőlőből nyertek.

Belekortyolva a mézédés mustba, elgondolkoztam azon, hogy milyen fontos a sok segítő, együttműködő kéz a szüret alatt, illetve hogy mennyire igaza van édesapámnak, hogy egyetlen szem szőlőt sem hagyott egész nap lehullani és veszni hagyni, hiszen mindezek által készülhet csak el ez a finom ital.

Jézus is ezt kéri tőlünk: segítő, együttműködő, szeretettel teli lélekkel menjünk a „szőlőjébe”, az emberek közé, és ott úgy munkálkodjunk példamutató életünkkel, hogy az meghozza a termését. Ha van rá lehetőség, összel vegyél részt egy szüreten, segíts a felnőtteknek, az év többi napján pedig munkálkodj ugyanilyen szorgosan az Úr szőlőjében!

Kovács Péter

Otthon és itthon – A magyar diaszpóra és anyaországa

„A diaszpóra népszerű kifejezéssé vált. Egyre gyakrabban találkozunk vele mind a politikai, mind pedig a tudományos életben” – olvasható a téma egyik legavatottabb szakértőjének, Gaszó Dánielnek *Otthon és itthon* című, a budapesti Gondolat Kiadó gondozásában nemrég megjelent könyvében. Az ókori, görög eredetű és szétszóródást jelentő *diaszpóra* kifejezés értelme gyökeresen megváltozott, miután Nagy Konstantin római császár 313-ban államvallássá tette a kereszténységet, amely addig a keresztény gyülekezetek megnevezése volt. Am ezután is érvényben maradt az Újszövetség azon tétele, amely szerint a keresztények a földi életben kizárólag csak „diaszpórában” élhetnek, mert igazi hazájuk a mennyei Jeruzsálem.

Gaszó Dániel – nemzetközi sikka beágyazva – a téma magyar vonatkozását kutatja immár több mint egy évtizede. Felsőfokú tanulmányait a dél-spanyolországi Granadai Egyetemen végezte, doktori értekezését Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen *summa cum laude* minősítéssel védte meg. Az *Otthon és itthon* címmel megjelent könyve doktori munkájának a nagyközönség számára átdolgozott, személyes élményekkel is kibővített változata, amely jórészt a Kőrösi Csoma Sándor Program keretében Chilében szerzett sokszínű tapasztalataira, valamint a magyar diaszpóra vezetőivel folytatott interjúira alapul. Gaszó Dániel utal arra, hogy 2010-től – alighanem az anyagi források megnövekedése folytán – a diaszpóra minden korábbinál nagyobb figyelmet és támogatást kapott az anyaországtól. Ebben jelentős szerep hárul a 2013-ban elindított Kőrösi Csoma Sándor Programra, az első olyan budapesti kezdeményezésre, amely kimondottan a külföldön élő magyarokat szólította meg.

A kötet a Kárpát-medencén kívül élő magyarokról szól. A tudományosság igényével mutatja be a különböző, időben egymást követő emigrációs hullámok következtében kialakult diaszpórák közösségei intézményesülésének történetét, a kivándorlási hullámokkal érkezett magyarok szervezeti megalakulásának folyamatát. Áttekinti a magyarságnak a kulturális öröksége fenntartását, értékeinek védelmét, nemzeti identitástudatának, a nemzethez való kötődésének megőrzését célzó erőfeszítéseit, egyben kitér azokra a biztató jelenségekre is, amelyek az anyaországgal létesült kapcsolatok megerősödésére utalnak.

Könyvében Gaszó Dániel részletes választ keres olyan kérdésekre is, amelyek az egyes államok diaszpórapolitikájára vonatkoznak: kell-e, és ha igen, milyen mértékű erkölcsi, anyagi vagy jogi támogatást nyújtson az anyaország a külföldön élő és

nemegyszer már ott született honfitársak számára, netán támogassa-e aktívan azok helyben maradását, boldogulását a jelenlegi lakóhelyükön, vagy ösztönözze-e inkább az anyaországba történő visszatelepülésüket. Közvetve választ ad a dilemmára a kötet zárórészében a küllhoni magyar szervezetek vezető képviselőivel készült interjúk kettős üzenete, amely részben az óhaza iránti elkötelezettség ápolására, részben pedig a valamikori hazatérésre ösztönöz.

Ezzel kapcsolatban igencsak találó a már Nürnbergben született és a 2001-ben létrehozott Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének elnökhelyettese, Klement Kornél megállapítása, amely szerint „külföldön is lehet teljes magyar életet élni, csak nagyobb kihívással jár”.

Noha az *Otthon és itthon* című könyv szerzője a diaszpórára összpontosítja figyelmét, kitér azokra a magyarokra is, akik a modernkori vándormozgalmak előtt kerültek tartósan külföldre. Köztük volt például Varga János, a Földet először körülhajózó Magellán-expedíció tagja, vagy Rátkay János, aki miután Sevilleben misszionárius lett, elsőként honosított búzát, zabot, európai gyümölcsfajtaikat a Colorado folyó völgyében, valamint Debály Ferenc József, az osztrák hadsereg muzsikusa, aki a napóleoni háborúk után Brazíliába indult, azonban hajója egy járvány miatt nem tudott kikötni Rio de Janeiróban, így Uruguay fővárosában, Montevideóban lépett partra, ahol idővel megzenésítette az ott közismert költő, Francisco Acuna de Figueroa egyik versét és ezzel megalkotta Uruguay ma is hivatalos nemzeti himnuszának zenéjét.

A több mint egy évtizede folytatott kutatómunka eredményeit összegző monográfia a világban szétszórta magyarok széleskörű ismeretése mellett oktatói célokat is szolgál. Az egyes fejezetek kiváló alapot nyújtanak a migráció- és diaszpórakutatás elméleti és módszertani kereteinek, valamint a magyar emigrációtörténet és a küllhoni magyarok felé irányuló nemzetpolitikai gyakorlatok egyetemi kurzusokon való oktatásához.

Szerkezeti felépítését tekintve a kötet három részből áll. Az egyes fejezetekben megjelenő ismeretek mélyebb megértését szolgálják a monográfia zárásaként közölt interjúszövegek. A diaszpóra szervezeti vezetőivel folytatott beszélgetések fényt derítenek a területenként eltérő önszerveződési folyamatok sokrétűségére, a közösségi élet régi és új kihívásaira és lehetőségeire, valamint a magyarországi támogatások fogadtatására. (*Otthon és itthon – A magyar diaszpóra és anyaországa*, Gondolat Kiadó, Budapest, 2022)

Vincze András

Első alkalommal rendeztek gyermektábort Rómában

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség megkeresése nyomán, a Magyar Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárság, illetve a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával a római Szent István Alapítvány 2024. június 15–22. között megrendezte az első Olaszországi Diaszpóra Iskolatábort.

A rendezvénynek a Szent István Ház adott otthont. Az intézmény azon kívül, hogy zárandokházként működik, az olaszországi magyar katolikus misszió központja is, ahol évente több programot szerveznek a magyar közösségnek, némelyeket kifejezetten a magyar családok és gyerekek számára. Az elmúlt évek felújításának köszönhetően több közösségi teret is kialakítottak, így a ház ideális helyszínt nyújtott a magyar gyermekek befogadására.

A táborban összesen huszonnégy gyermek vett részt szerte Olaszországból; a legkisebbek még nem töltötték be a 7. életévüket, a legnagyobbak 12–13 évesek voltak.

Az első napon ismerkedtek egymással a táborlakók. A második napon a tábor vezetői kirándulást szerveztek a gyermekeknek, pedagógusoknak és néhány még Rómában tartózkodó szülőnek. Mint mondják, nemcsak a Rómán kívül élő kicsiknek volt nagy élmény a Gianicolo-dombról nyíló csodálatos kilátás és a déli 12 órai ágyúlövés, hanem az Örök Városban lakóknak is. Az ebéd és a frissítő fagyalozás után a csoport meglátogatta Domitianus császárnak a Piazza Navona alatt található stadionját. Az olimpia idei évében jó ötlet volt felkeresni ezt a helyet, amely az ókori Róma történetében az első és egyetlen példa a falazott stadionra és ahol az olimpiai versenyek utánzataként ötévente megrendezték a megmérettetéseket. Formáját az olimpiai és athéni stadionok ihlették, és a görög atlétikai játékok megrendezésére épült. Ezt a császár nagyra értékelte, mivel azt remélte, hogy a rómaiakat is bevonja az atlétika gyakorlásának fokozásába. Sajnos a császár által annyira kedvelt görög játékok nem nagyon szórakoztatták az ókori rómaiakat, mivel férfiatlannak, nem túl keménynek és nem túl erőszakosnak tartották azokat. A tábor második napján a Szent István Házba való visszaérkezés után Németh Norbert atya, olasz-

országi magyar főlelkész magyar nyelvű szentmisét mutatott be a kirándulásban kicsit elfáradt gyermekeknek és felnőtteknek.

A tábornak határozott napirendje volt: reggel 7.45-kor ébresztő, majd pizsamában-papucsban reggeli torna a kertben, öltözködés, reggeli, 9.15-től pedig foglalkozások. A délelőtti magyar oktatáson, beszélgetésen az olimpia témáját járták körül, szigorúan csak magyarul. A gyermekek között nagyon jól elkülöníthetőek voltak a korosztályok, ezért három szakképzett pedagógus külön foglalkozott a 6–9, a 9–10 és a 10–13 évesekkel. Magyarul beszéltek, írtak, meséltek. A gyerekek az utolsó napon még olimpiai falut is építettek dobozokból, használt papírokból. A cserkészek segítségével minden délután csoportversenyeken, játékokon vettek részt, hatalmas vízipisztolycsaták is voltak azon a két napon, amikor sajnos szinte elviselhetetlen volt a hőség. Magyar néptáncot, népdalokat is tanultak, esténként a vacsora után pedig a közös „tábortűznél” – amit néhány gyertya helyettesített – vezették le a napi élményeket, énekelték el a tanult népdalokat és játszottak még egy utolsót. Minden napot zászlófelhúzással kezdtek és zászlólevonással fejeztek be, és közben a magyar himnusz énekelték, így a magyarságnak ezt a fontos jelképét is megtanulták a gyerekek. „Tudjuk, hogy egy hét alatt nem lehet csodát tenni, de mi, pedagógusok nagy változásokat láttunk a gyerekeken, akik pár nap alatt elkezdtek automatikusan magyarul beszélni, ki több, ki kevesebb sikerrel. De önmagához képest minden kisgyermek fejlődött a magyar értés és beszédkésztség szintjén, új barátságok születtek, nagy élményekkel és gazdagabb magyar szókinccsel gazdagodva tértek haza mindnyájan. Amikor egy-egy gyermektől azt hallottuk a tábor ideje alatt, hogy a tanult magyar dalt dúdolgatja lépten-nyomon, ennél többet talán nem is kívánhattunk volna, ezzel elérte az első olaszországi diaszpóra iskolatábor a célját. Hogy a gyerekek jól érezték magukat, az is jelezte, hogy az utolsó napon már kérdezték, hogy ugye lesz jövőre is... Ebben bízva búcsúztunk el egymástól” – áll az Olaszországi Magyar Katolikus Misszió közösségi oldalán.

Humorsarok

– Hogy hívják a nőnemű papagájt?
– ???
– Mamagáj.

Székely legény a barátjának:
– Hallod-e te Gergé! El kéne menjünk Kakasdra a búcsúbálba!
– S ugyanbiza kik fognak mozsikálni?
– Én s te, s még szerzünk valakit.

Az óvónő megkérdi Móricketől:
– Tudod-e, miért kel ki a kicsirke a tojásból?
– Mert fél, hogy őt is megfőzik!

– Sorolj fel néhány állatot! – mondja a tanár az iskolában.
– Kuttyuska, tehénke, disznóka.
– Jó, de nem kell mindig utána mondani a -ka, -ke kicsinyítő képzőt!
– Macs, kecs, csir, puly.

Keresztrejtvény

Tamási Áron egyik regényének a címe.

	OLASZ TOTÓ- CSAPAT	KÁOSZ, RIBILLÓ	RÓMAI EGYES	SUGÁR- DÓZIS EGYSÉGE	HORVÁT SZIGET
1					
PÉNZÜGYI, RÖVIDEN			FOGADÁ- SÁRA		
DUMAS TESTÖRE			ANGOL SÖRFÉLE		
PEST MEGYEI TELEPÜLÉS					
... ANGELES	OSZTRÁK AUTÓJEL	TALLIUM VEGYJELE	LITER	PEZSGÓ- MÁRKA	
		MANGÁN VEGYJELE	DEKA- GRAMM	... SPEKT- RUM (PC)	
SELYEM- SZÖVET			IDEGEN FOSZTÓ- KÉPZŐ		OMÁNI AUTÓJEL
			ZORRO JELE		SKÓT ELŐNÉV
CSODÁL- KOZÓ HANG	NÉMET ÁLLAM VOLT			ADAT- LEÍRÓ NYELV	
	KÖZÉP- KÉK!			ELŐTAG: MEGA	
KEZDŐDIK A SÉTA!		TERÜLET JELE	AMERIKAI AUTÓ- MÁRKA		CIPRUS AUTÓJELE

Készítette: Fülepné Sziblik Mónika

Július–augusztusi rejtvényünk megfejtése: „Légy szelíd, sohase harcolj az igazság ellen, légy becsületes, hogy szándékosan soha senkit gyalázzal ne illess.”

Németh Norbert befejezte itáliai szolgálatát

Ez év június 6-án, Szent Norbert emléknapján a Pápai Magyar Intézet közössége a Via Appia Anticán található Santa Maria in Palmis- (más néven: Quo vadis-) templomban gyűlt össze tanév végi hálaadó szentmisére. A templom, bár méretét tekintve nem jelentős, mégis különleges, mert a legenda szerint itt találkozott a Rómából menekülő Péter apostol Jézussal és tette fel neki a kérdést: Uram, hová mész? (Domine, quo vadis?)

Németh Norbert rektor, a szentmise főcelebránsa szentbeszédében a hely szellemét megidézve ugyanezt a kérdést járta körül. Egyrészt minden tanév végén feltehető a kérdés: hová mentem, meddig jutottam? Másrészt viszont az emberi élet nagyobb szakaszainak lezárásakor is fontos átgondolni, honnan jöttem és hogyan megyek tovább az úton. Ahogy Norbert atya fogalmazott: „Az ember nem csupán élni akar, hanem azt is szeretné tudni, miért él.” A kérdésfelvetés aktualitását adta az is, hogy a tanév végén ért véget Németh Norbert rektor kinevezése a Pápai Magyar Intézetben, valamint rajta kívül négy ösztöndíjas atya is a tanév végével tért vissza egyházmegyéjébe.

Norbert atya kiemelte továbbá, hogy az olyan történelmi helyek, mint a Via Appian található Quo vadis-templom, jelei annak, hogy a keresztények kezdettől fogva egy Krisztust követni akaró közösségeként értelmezik magukat. Krisztus követése pedig magával hozza a közösségi létre való igényt is. „A jól működő közösségekben unatkozni nem lehet. A Pápai Magyar Intézet nem egy kozmikus mozi, amelyben egy régvolt rendező egykori történetét sokak nézhetik meg. Az Egyház sem és a PMI sem a megváltás végtermékét, az üdvösséget osztja, hanem bevon a »gyvartási folyamatba«, a hétköznapi szeretetbe. Itt törődni kell egymással, ez a kezdődő Isten Országá.”

A szentmise után is közösen ünnepelt a közösség: Norbert atyát névnapján köszöntve hála adtak az elmúlt hat év szolgálatáért a Pápai Magyar Intézet rektoraként, valamint az Isten áldását kérték további munkájára.

Norbert atya 2024. június 30-án a Celio dombon lévő Szent István vértanú-körtemplomban bemutatott magyar szentmisén az olaszországi magyar katolikus közösségek jelenlévő tagjaival együtt adott hála adást az elmúlt négy esztendőért, amely időszakban olaszországi magyar főlelkészként szolgálhatott közöttük, a hívek pedig elköszöntek tőle, a misszió vezetőjétől. „Hálásan köszönjük Norbi atya munkáját, az elmúlt négy év szolgálatát! Életére, további munkájára Isten áldását kérjük, visszavárjuk Olaszországba!” – írták az Olaszországi Magyar Katolikus Misszió Facebook-oldalán.

Németh Norbert atya az *Örömhír – az Olaszországi Magyar Katolikus Misszió értesítőjének* 2024. júniusi kiadásában az alábbi szavakkal búcsúzott el az Örök Várostól:

Lelekipásztori búcsúzás

Isten nem az égből kormányozza egyházát, nem tekint minket sakkbábuknak, akiket fentről tologatnak. Mi, papok nem állójátékosok vagyunk egy idegenektől pörgetett csocsóban, hanem ránk a szeretet művét bízta Isten, és teszi ezt újra ma is. Isten a papot és népét egymásra bízta, de nem örökre, hanem csak addig, amíg máshová nem rendeli, amíg tudunkra nem adja, hogy most máshol van ránk szüksége.

A katolikus egyház nem hivatal és nem is múzeum, hanem élő emberek közössége. Élet van benne, és ahol élet van, ott változás is van.

A Pápai Magyar Egyházi Intézet rektori teendői mellett, a MKPK ágensi szolgálatán és a nagykövetségi munkámon túl a római Szent István Alapítvány elnöki feladatát is elláttam az olaszországi főlelkészi szolgálat mellett. Vezetésem alatt két zarándokház (Szent István Ház és Villa Mater Redemptoris) teljes felújítását, beüzemelését végezte el az alapítványunk és azóta is üzemelteti azokat.

Lényeges része volt szolgálatomnak az itáliai magyar katolikus misszió, amit a koronavírusjárvány alatt vettem át. Személyes jelenlétemmel, törődésemmel felkínáltam és elérhetővé tettem azt a gazdag szellemi és lelki örökséget, amit az ezeréves magyar kereszténység jelent, a vallásukat gyakorlóknak pedig biztosítani kívántam annak a lehetőségét, hogy elmélyíthessék hitüket és keresztény kultúránkat anyanyelvünkön itt, Olaszországban.

Nem az itteni közösség jelölt erre a feladatra, nem az olaszországi magyar hívek választották és nem is én pályáztam erre a szolgálatra. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia döntéséből, hiszem, hogy Isten akaratából, ideiglenes használatra kapnak engem (épp úgy, mint bárki mást), és nem tulajdonul, hiszen én magam sem vagyok saját életem birtokosa, Istenéi vagyunk mindannyian.

Ez az olaszországi és római magyar lelkészi kinevezés nem jutalom, nem előrelépés, nem is a szerencse vagy a véletlen műve volt, hanem Isten hívása egy újabb kalandra, amihez elengedhetetlenül szükségem volt a rám bízott hívek imádságaira és támogatására, amit szolgálatom elején bizalommal kértem az itáliai magyaroiktól, szolgálatom végén pedig ezt szeretném megköszönni mindazoknak, akik ezt tették értem.

Tekintettel arra, hogy nem kívántam a most tanév végén lejáró mandátumom meghosszabbítását, amire felkért a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, és tekintettel arra, hogy ezt a MKPK tagjai tudomásul vették és méltányolták kérésemet, valamint római megbízatásom (rektori, ágensi, Szent István Alapítványi elnöki, főlelkészi és nagykövetségi tanácsosi) 2024. július 31-i hatállyal megszűnik.

Mindenekelőtt megköszönöm értékes segítségeket, amellyel támogattatok. Nem könnyű időszakban és számos nehezítő körülmény között kellett végezni ezt a szolgálatot.

Itt tartózkodásom jogcíme pusztán annyit volt, hogy Isten meghívott, hogy hat évig „az ő olaszországi magyar népe” körében jelen legyek lelki atyaként, rektorként, elnökként, ágensként, diplomataként, és volt, hogy egyszerűen barátként. Ez a hat év itt, Rómában, a négy év pedig az itáliai magyar misszióban az Egyház kétezer éves életéhez képest csekélység, az örökkévalósághoz képest pedig semmi, mégis fontos idő, amit ajándéknak tartok. Egyszeri és megismételhetetlen minden, ami volt, egyszeri és megismételhetetlen minden, ami lesz.

Nekem a rám bízott ember nem probléma, nem ügyfél, nem sorszáj, nem anyakönyvi adat, nem alattvaló és nem is szállásdíj-fizető. Igyekeztem kegyelmi alkalmat látni azokban a találkozásokban, amiket Veletek élhettem át az Alpoktól az Etnáig. Hálás vagyok ezekért a pillanatokért. Különösen is nagy hála van bennem a koordinátorok találkozására, a diaszpóratábor és az országos zarándoklatok miatt.

Jézus nemcsak egymásra bízott minket az elmúlt években, ennél végtelenül többet is adott: önmagát. A nevében és akarata szerint összegyűlt közösségeinkben, a lelkinapokon, a közös kirándulásokon, tréningeken és liturgiáinkon.

Szent II. János Pál pápa fogalmazta meg egyszer: „Semmi sem győz, csak az igazság, és semmi nem ment meg, csak a szeretet.” Ebből a megmentő isteni szeretetből merítettünk és kortyoltunk az elmúlt években, legyen ezért dicsőség Istennek!

Fontosssá kívántam tenni a közösségi élet szépségét és gazdagító voltát az olaszországi magyar misszióban.

A latin szótárban a *communio* (közösség) szónál ezt olvastam: megerősít, erőt ad, hathatósabbá tesz. Ezek lennének a közösség áldásai. Az individuumot életét korunkban halálraítelt dolognak számít elgondolkodni az emberi kapcsolatokon, a közösség értelmén és célján, én mégis erre törekedtem és erre igyekeztem hívni minden jóakarató testvéremet. A Teremtés könyvében találkozunk ezzel a mondattal: „Nem jó az embernek egyedül lennie!” (Ter 2,18). Isten félreérthetetlen akaratára, hogy az emberek egymással közösségekben éljenek, ne egymás mellett, hanem egymással közösségekben. A Biblia csodálatosan fejezi ki azt az örömet, amikor az ember rátalál a teremtett világban az igazi társaira, a másik emberre, akin már nem uralkodik, hanem akivel már közösségekben tud élni. Micsoda öröm, amikor az ember az embertársain keresztül jön arra rá, hogy jó élni, jó a másikban igent mondani Istenre, egyszerűen jó az, hogy a másik létezik. A születésünkkor azt a feladatot kaptuk a Teremtőtől, hogy ne önmagunknak, hanem Neki és a többi embernek éljünk, vagyis Isten és a ránk bízott embereket szeressük és szolgáljuk, de nem papíron, hanem nagyon konkrét cselekedetekkel. Világos a feladat: segítőt, társsá lenni a másik számára.

A közösségi élet a maga szépségével, örömeivel, ünnepeivel és szeretetével a valahová

tartozás és a biztonság érzését ébreszti fel, ahol nem kell szerepeket játszani, hanem ahol ajándékként adhatom magam és ajándékként fogadhatom el a másikat a megváltoztatni akarás kényszere nélkül.

A közösség nem megköt, hanem felemel, többre és gazdagabb életre hív, ahol a megosztott öröm megsokszorozódik, a kimondott fájdalom pedig elviselhetőbb lesz. Oly sokszor ennek a tapasztalatával gazdagodtam ebben a csodálatos Itáliában.

Az elmúlt négy évben támogatni szándékoztam a helyi, olaszországi magyar közösségeket abban, hogy rendszeresen vehessenek részt szentmisén anyanyelvükön (részesedhesenek a szentségeken). Ebben a vonatkozásban garantáltan gazdagodott és színesedett az olaszországi magyar lelkészi szolgálat, hiszen belevontam ebbe a szép munkába a Pápai Magyar Intézet ösztöndíjas papjait, akik tettekre készek voltak és örömmel végeztek lelekipásztori munkát Olaszországban a magyar közösségekben. Hálás vagyok nekik ezért a szolgálatukért. Ugyanezzel a hálával köszönöm meg Vértesaljai László atya példás és fáradhatatlan szolgálatát a bolognai és a loretoi magyarok között, ugyancsak hálásan köszönöm Jávoroka Lajos atya és Kovács Zsolt atya szolgálatát a firenzei közösségben.

Sikerült újabb magyar közösségeket is alapítani az elmúlt négy évben: 2020 óta évente legalább egyszer szentmisét ünnepeltünk az elesett magyar katonák emlékére az isonzói Carsóban, amely az első világháború idején véres csaták színhelye volt.

2022-ben kezdtünk el új helyszíneken magyar nyelvű szentmisét bemutatni. Nápolyban nagy segítségünk volt és van a szervezésben a helyi tiszteletbeli konzul, Vittorio Genna úr, az ő kérésére a nápolyi szentmisék mindig egy magyar nemzeti ünnephez közeli időpontban vannak, így a helyi magyarok egyben emlékeznek is a márciusi, illetve az októberi forradalomra. A másik magyar közösségünk pedig Bariban született 2022-ben, ahol Puvák József Tarziciusz O.S.D karmelita atya 2023-ig teljesített szolgálatot. Tarziciusz atya 2023 novemberétől Brindisiben teljesít szolgálatot, azóta már oda is szerveztünk magyaroknak szentmisét, sőt zarándoklatot is.

2021-ben magyar missziós központot hoztunk létre, aminek egy csodálatos közösségi teret alakítottunk ki (az olaszországi magyar közösségek számára) a Szent István Házban, a -2. emeleten, ahol a magyar kultúra, a magyar nyelv és katolikus hitünk átadásán, megélésén túl átélhetjük/átélhetjük, mekkora erő és gazdagság van közös gyökereinkben. A magyar missziós központ minden programja és tevékenysége nyitott az Olaszországban élő magyarok előtt. Az volt a vágyam, hogy a római Szent István Ház – az alapítók szándékának megfelelően – a magyarok otthonává és egy magyar kulturális és lelki központtá nője ki magát Olaszországban.

2020 októberétől indulóan a római magyar közösség szentmiséjét a Celio dombon a Szent István vértanú-körtemplomba helyeztem át. 2020. október 25-én ünnepélyesen elkezdtük használni azt a templomot, amelynek történetéhez oly sok szálon kötődünk.

Azt kívánom magunknak ennek az itáliai és római lelekipásztori szolgálatomnak végén, hogy időről időre együtt ébredjünk rá arra a kimondhatatlan örökre, hogy nincs nagyobb kegyelem, mint amikor azt észleljük, hogy az igazi munkát nem Te, nem én, nem mi, hanem Isten végzi, persze csak akkor, ha nem akadályozzuk Őt ebben.

Köszönök minden segítséget, amellyel bármi módon hozzájárultatok ahhoz, hogy Isten és az üzenete közel kerülhessen emberi szívhez itt, Olaszországban. Szeretettel gondolok mindazokra, akiket ezekben az években szomorú szívvel eltemettünk, örömmel azokra, akiket megkereszteltünk, büszkén azokra a gyermekekre, akik első gyónásában és első szentáldozásában közreműködhetünk, és azokra a bátor felnőttekre, akik összekötötték az életüket egymással. Mennyi szép képet és emléket őrzök azokról a találkozásokról, amikor Isten irgalmát, gyógyító szeretetét közvetíthettem a szentgyónásban és a betegek kenetében.

Örömmel és hálattal szívvel mondom köszönetet a missziós szolgálatomban nyújtott lelkes, sokrétű és fáradhatatlan segítségéért Bujtás Zsuzsa munkatársamnak.

Kérem, fogadják/fogadjátok utódomat, dr. Törő András atyát igazi szeretettel és segítések őt örömmel és teljes erővel!

(Forrás: Pápai Magyar Egyházi Intézet és Olaszországi Magyar Katolikus Misszió)

Olaszországi zarándoklat

Az Olaszországi Magyar Katolikus Misszió 2024. május 31. és június 2. között rendezte meg zarándoklatát Bari–Brindisi–Lecce útvonalon.

Hús zarándok indult el Rómából a Szent István Házból május 31-én Bariba, ahol a Szent Ferenc Lelekipásztori Házban volt a szállásuk. Megérkezésük után az első magyar szentmisét ott mutatták be, majd Bari központjában ismerkedtek a gyönyörű dél-olasz várossal. Szombaton Elena Toto olasz nyelvű idegenvezető segítségével a Szent Miklós-bazilikát látogatták meg. Tíz óraker magyar nyelvű szentmisén vettek részt Szent Miklós sirjánál, majd folytatták Bari székesegyházának és az óvárosnak a felfedezését. Maria Elena izgalmasan avatta be a zarándokokat Bari történetébe. Ebéd után folytatták útjukat Jaddicóba, a Santa Maria Madre della Chiesa szentély lelekipásztori házába, majd Leccébe, amely az olasz barokk legjelentősebb központja. Vacsorára a sarutlan karmelita atyák vendégei voltak, akik a jaddicói Mária-kegyhelyet és a lelekipásztori házat üzemeltetik. Vacsora után Puvák Tarziciusz magyar karmelita atya jóvoltából a csoport megismerte a kegyhely megrendítő történetét. Ugyanezen éjjel szentésgimádáson vettek részt, majd 23 és 24 óra között az olasz hívekkel imádkozhattak együtt, akik minden szombaton a kegyhelyen imádkoznak ebben a késői órában. Vasárnap, Úrnapján magyar nyelvű szentmisét ünnepeltek a kegyhelyen, majd Tarziciusz atya segítségével meglátogatták Brindisit.

A zarándoklaton összesen 35-en vettek részt, mind magyarok szerte Olaszországból. Sokan vonattal utaztak a Rómából elindult csoport után és a bari magyar közösség is csatlakozott hozzájuk. „Mindannyian hatalmas lelki élménnyel lettünk gazdagabbak, fantasztikus volt együtt magyar szentmisén részt venni, együtt magyarul imádkozni mindennap. Dél-Olaszország ezekben a napokban csodás teret biztosított nekünk a közös éneklésre, kirándulásra, és arra is, hogy megismerjük jobban egymást. Eltérhetetlen szálak szövődtek közöttünk, erre a zarándoklatra mindannyian emlékezni fogunk. Hatalmas köszönet Németh Norbert olaszországi magyar főlelkésznek, Puvák Tarziciusz karmelita atyának, Kovács Zoltán, Lőw Gergely és Kiss Miklós atyáknak, akik nélkül ez a három nap nem lett volna zarándoklat, csak egy egyszerű kirándulás. Köszönjük a buzditást, az imádságot és a gitározásokat!” – írták az Olaszországi Magyar Katolikus Misszió közösségi oldalán.

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Misszió Média Lap- és Könyvkiadó Kft.
 H-1165 Budapest, Zsemlelék út 25/A. I. 5.
 Telefon: +36 70 635 7064 (privát)
 E-mail: iroda@eletunk.net
 Honlap: www.eletunk.net
 www.facebook.com/eletunkujssag

Felelős kiadó és főszerkesztő:

Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:

Vencser László

Konzulensek: Lukács József, Sajgó Szabolcs SJ, Szöcs Csaba, Varga János, Vértesaljai László SJ

Szerzők: Czirják Árpád, Kovács Péter, Mustos Edit, Sebestyén Péter, Simon Kinga, Udvarhelyi Olivér, Vincze András

Lapunk szerzői, szerkesztői és konzulensei önkéntes alapon teljesítik vállalásaikat.

Előfizetés:
 közvetlenül a kiadóhivatalnál vagy az európai magyar lelekipásztori közösségek kerésztül
 Előfizetés a 2024. évre közvetlenül a kiadónál:
35 EUR/év, 7000 HUF/év

Digitális változat:
 20 EUR/év vagy 6000 HUF/év

Bankszámlaszámunk:

MISSZIÓ MÉDIA KFT.

OTP BANK
 11716008-22527699

HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
 SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUHB

Nyomdai előkészítés:

Éber Tamás

Nyomtatás:

Micropress Kft.

H-3434 Mályi, Kistokaji út 5.

Babits Mihály Zsoltár gyermekhangra

Az Úristen őriz engem
mert az Ő zászlóját zengem.

Ő az Áldás, Ő a Béke
nem a harcok istensége.

Ő nem az a véres Isten:
az a véres Isten nincsen.

Kard ha csörren, vér ha csobban,
csak az ember vétkes abban.

Az Úristen örök áldás,
csira, élet és virágzás.

Nagy, süket és szent nyugalma
háborúnkat meg se hallja.

Csendes ő míg mi viharzunk
békéjét nem bántja harcunk.

Az Úristen őriz engem,
mert az Ő országát zengem.

Az Ő országát, a Békét,
harcainkra süketségét.

Néha átokkal panaszlom
de Ő így szól: „Nem haragszom!”

Néha rángatom, cibálom: –
tudja hogy csak őt kívánom.

Az is kedvesebb számára,
mint a közömbös imája.

Az Úristen őriz engem
mert az Ő zászlóját zengem.

Hogy daloljak más éneket,
mint amit Ő ajkamra tett?

Tőle, Hozzá minden átkom:
hang vagyok az Ő szájában.

Lázás hang talán magában:
kell a szent Harmóniában.

S kell, hogy az Úr áldja, védje
aki azt énekl: Béke!

**Béke Királynője, könyörögj érettünk!
Béke Királynője, könyörögj érettünk!**

(Kép forrása: Pixabay)

Európaért 2024 – felhívás közös felelősségünk jegyében

Olvashattuk a hírekben, hogy az Európai Unió soros magyar elnökségének megnyitása alkalmából Európaért és Magyarországért szentmisét ajánlottak fel 2024. július 1-jén a brüsszeli székesegyházban. A szentmisét Belgium prímása mutatta be az Európai Unióhoz delegált apostoli nunciussal, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa főtitkárával, a székesegyház plébánosával és a külföldi magyar katolikusok lelkipásztori ellátásával megbízott püspökkel, Mohos Gáborral angol, francia, holland és magyar nyelven.

A hír nem járta át fontosságának megfelelően a magyar társadalmat, sem az EU országait. Pedig szimbolikusan és valóságosan igen fontos. Jelzi, hogy „nem annyira a vér és a test ellen kell küzdenünk”, ahogy Pál apostol írja, „hanem a fejedelemségek és hatalmasságok, ennek a sötét világnak kormányzói és az égi magasságoknak gonosz szellemei ellen” (Ef 6,12). Ehhez a küzdelemhez az emberi erő nyilvánvalóan kevés. Ennek megvallása a július 1-jei szentmise felajánlása és az égi segítség kérése. De hiba lenne itt megállni.

Egy család olyan, amelyenné a családtagok napról napra teszik. Igaz ez a népek

családjára is. A kiemelt esélyt fél évre most Magyarország kapta, az ország egésze, hogy hozzátegye a közös Európa kormányzásához mindazt, amit fontosnak tart és amit a törvényes lehetőségek megengednek. Nem lenne jó elszalasztani ezt az alkalmat. Minden magyarnak szól a meghívást: tegyen valamit a jó cél, a nagyobb európai közjó érdekében.

Ez vitt az elhatározásra, hogy ebben a félévben sűrű rendszerességgel legalább 5-10 percet imádkozzunk Európa megújulásáért és a magyar elnökségért. És mert „a hit cselekedetek nélkül halott”, törekedjek arra, hogy ez az imádság megnyilvánuljon valamilyen tettekben is. Mindnyájan Európa testének részei vagyunk. Bennem is, és minden tagjában a személyek és közösségek Európája újulhat, gyógyulhat, válhat jobbá, és az egyesek által az intézmények Európája is. A nagyobb jóra születtünk egyenként és együtt. Minden, ami ebbe az irányba mutat, a rendszeres imádság céljának „megtestesítője”, hitelesítője, ereje lehet.

És ez vitt arra sok megfontolás és másokkal beszélgetés nyomán, hogy mindezt leírjam, elmondjam, közlétegyem, annak tudatában, hogy „sokak közös imádsága meghallgatásra talál”. Rendszeres imádságra és

cselekvésre hívom ezért mindazokat, akik ezt meg tudják tenni a Lélek inspirációjára, a Lélek vezetésével, a Lélek erejével.

Jézus katolikus családja szempontjából nem mellékes, hogy a XX. század két nagy, Európából kiinduló világgéne után 1964-ben Szent VI. Pál pápa Nursiai Szent Benedeket Európa védőszentjévé nyilvánította, Szent II. János Pál pedig 1980-ban a szlávok védőszentjeit, Szent Cirillt és Metódot, 1999-ben Szent Brigittát, Sziénai Szent Katalint és Szent Edith Steint Európa társvédőszentjeinek nyilvánította. Igazán kiváló csapat! A „szentek közösségének” hitében dolgoztatom is őket, közbenjárásukat Európaért rendszeresen kérve.

Javaslatok a minimum 5-10 perces rendszeres imádságra és cselekvésre Európaért és Magyarországot: a szentírás olvasása a Szentlélek vezetésével, csendes szemlélődés egy templomban, szentségimádás, szemlélődés a természetben a teremtett világ szépségéről, rózsafüzér a Jó Pásztor mássokkal törődő és együttműködő lelkületéért, minden közösség Lelkének befogadásáért, Európa és az egyes népek értékeinek jobb megismerése...

Sajgó Szabolcs SJ

Vihar után Kőbölkúton – avagy számomra ez lett az eddigi legszebb falunap

Isteni áldás vagy átok, ami épp' történt? Tőlünk is függ, Isten munkatársakat keres. A nem várt „csapások” mindig Istentől jönnek vagy csak szeretnénk ráfogni azokat? S egyáltalán, biztos, hogy „átok”, nem inkább áldás az ilyesmi? Na hát most, a nyár kellős közepén ilyen gondolatokat szeretnék megosztani az *Életünk* olvasóival. Immár egy hete annak, hogy itt a falunkban, Kőbölkúton emberemlékezet óta ekkora nagy vihart még senki nem tapasztalt (látott). Dőltek a fák, nyíltak meg háztetők, omlottak össze gyengébb szerkezetű tetők... S mindez két-három perc alatt.

Most helyi lelkésznek nekem kell számot adnom híveimnek, mi is volt ez, Isten csapása vagy netán különleges áldása. Mondták azt is, látja, atya, mert nem jól imádkozott... Ha kicsit jobban belegondolunk, szerintem igenis nagyon jól imádkoztam. A vihar péntek este 21 óra előtt jött (ment át). Az után egy nappal, hogy mi, önkéntes tűzoltók megkaptuk az egyenruhát – s már alig vártuk, hogy bemutatkozhassunk benne. S joggal, hiszen évekig itt nem volt önkéntes tűzoltóság. Ahogy Ferenc pápa is mondja, nem a templomba kell becsalogatni a férfiakat, hanem ki kell menni a perifériára is utánuk.

Szombaton, beöltözésünk másnapján lett volna a falunap, az a nap, amikor nincs más, csak jókat eszem-iszom-bulizom, ahogy erre felé mondják. Nagy tömeg készült a környező falvakból is erre a nyári eseményre. Lett is volna itt csetepaté a javából, ha pont' akkor jön a vihar (az tényleg Isten csapásának tűnhetett volna). Így viszont az előző este senki sem sérült meg, bár az anyagi kár jelentős. Elég, ha csak a templom tornyára gondolok, ahonnan a vihar letépte a négyméteres keresztet, megrongálva ezzel a tetőszerkezetet is. De én ebben is csak áldást vélek felfedezni. Hiszen végre valamennyi önkéntes tűzoltó

„benézett” a templomba. Meg is jegyezték: *de rég nem jártam itt...* Önerőből feltermeltük a harminc méteres toronyba a több száz cserepet, amit a helyi hegymászónk azóta vissza is rakott a helyére. A vihar okozta károk eltávolítása a falu lakosaiból kihozta a maximumot. Eddig rég nem látott összefogás „a régi szép időkre” emlékeztetett vissza.

Arra, amikor például még az aratás az egész falu nagy eseménye, összefogása volt – nem mint manapság. Mostanság nincs igazán miért összefogni, akik meg bekapcsolódnak az időleges illegális faluszéli személtelrakatok eltávolításába, azokat csak megmosolyogják (kiábrándítani próbálják) a többiek. Most aztán erénynek számított újra az összetartás, az önzetlen segíteni akarás...

Jól emlékszem, amikor idekerültem, nagy dilemma volt számomra, mi is az a falunap. Az eddigi falusi: majálisoknak, aratóünnepségeknek, szüreti-, majd Anna-báloknak – mindegyiknek van valami eszmei háttere, logisztikai pontos időpontja. A falunapnak viszont mi az eszmei alapja? Miért is ünneplünk és miért pont' akkor? Csak úgy eszünk-iszunk, mulatunk? Nem igazán értettem-éreztem, hogy ott lenne a helyem. Na mostantól-ezentül lesz mit ünnepelni, viszszaidéznem: *emlékeztek, amikor a nyár kellős közepén, a falunap előtt mekkora vihart éltünk át? Micsoda összefogást tapasztaltunk? Mennyire bátorították, szerették egymást a lakosok, segítettek a bajbajutott szomszéd-*

kat... Azóta kicsit jobbak lettünk, no, ha nem is mindenki, mert voltak csak bámészkodók is – mint általában minden káresetnél. Sőt amíg az önkéntesek (a szomszédos falvakból is) éjt nappallá téve szorgoskodtak, pár helyi „lakos” folyamatosan telefonon zaklatta a katasztrófaelhárítást: *miért nem megy a kábeltevé...?* Hát ez az, amiért soha nem

Önkéntes tűzoltók (Puss Sándor atya fehér ingben középen)

fogok imádkozni, pont' ezért: hogy ne menjen. Sok tininek elromlott a szünidő játékozása valamilyen képernyő előtti kutyával. Az sem isteni csapás, még ha annak is fogták fel. Hiszen látni lehetett sok tizenévest, akik gallyakat szedegetve próbálták segíteni az önkéntesek munkáját – s tegyük hozzá, apjuk munkáját. S ebből a lányaim is kivették részüket – joggal mondhatjuk, ők a falunk jövője, ezek a szülők pedig gyermekeik példaképei.

S tegyük fel azt a hipotetikus feltételezést is: ha mondjuk a falunap másnapján jön ez a vihar – amikor sokan másnaposak s egyebek. Na akkor eleve sokkal kisebb lendülettel tudtak volna katasztrófaelhárítást végezni szinte napi 24 órában. Így viszont a szolgálatlót lettünk kellemesen másnaposak, harmadnaposak – arról nem is beszélve, hogy az eredeti falunapra készített ital,

üdítők, sültkolbászok is rendre elfogytak. És valóban jól is estek – egy szó, mint száz, számomra ez lett az eddigi legszebb falunap. S mi ebből a tanulság? Az élet adta nehézségek/kihívások tesznek emberségesebbé. Az élvezetek habzsolása viszont eltávolítja az embereket egymástól, idővel elhidegülnek.

Ps.: Tévedés ne essék, lelkésznek is megmaradhattam az önkéntesség mellett. Ha csak e sorok írásának napját nézem: reggel 8.00 és 9.00 között cserepezés a tetőn, majd favágás a temetőben. 11.00-kor keresztelő, azután egy gyermektelen házaspár lelkesítése: *bizznak, imádkozzanak, épp egy csodára várunk – augusztus 31-én avatnak boldoggá egy fiatalembert, kellene legalább még két csoda...* Majd délután meglátogattam egy gyógyíthatatlan betegségben szenvedő barátomat. Újabb lelkesítés: *biztatok, imádkoztatok, épp egy csodára várunk...* Innen rohanás Dunaszerdahelyre, a helyszínen forgat a Kossuth Rádió, már várnak rám s megkérdezik: *Atya, honnét ez a sok lelkesedés...* 15.20 – vissza Esztergom-közi kis felvidéki faluba (ahol mindössze tizenöt hívó várakozik), 17.00-kor előesti szentmise. Időben odaértem... Másnap vasárnap, az évközi XVI., a napi Evangélium megint pont' rólunk szól... Puss Sándor SJ

Az *Életünk* újság megjelenése Magyarországi Kormányának támogatásával valósul meg. A Bethlen Gábor Alap hozzájárul kiadói hivatalunk működtetéséhez és lapunk fenntartásához.